

Kmalu nova sredstva za mlade kmete

Konec aprila bo objavljen tretji javni razpis za podukrep Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete za leto 2017 v višini od 12 do 14 milijonov evrov.

str. 4

Certifikat NPK – dokaz, da znate

Za vse mlade prevzemnike kmetij je vstopni pogoj tudi ustrežna izobrazba. Ena od poti do nje je pridobitev certifikata nacionalne poklicne kvalifikacije.

str. 6

Dobrote slovenskih kmetij Ptuj 2017

Že 28. dnevi Dobrote slovenskih kmetij bodo osrednji dogodek promocije slovenske hrane in slovenskega podeželja v minoritskem samostanu na Ptuj. Soorganizatorji razstave smo Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Mestna občina Ptuj in nosilka projekta javna služba kmetijskega svetovanja pri KGZS - Zavodu Ptuj.

str. 12

Marčevsko sušo so sicer v zahodnem in osrednjem delu Slovenije nekoliko omilile padavine v začetku aprila, vzhod države pa je ostal povečini suh. Ker padavin za zdaj še ne znamo narediti, skušamo v kmetijstvu škodo zaradi suše zmanjševati bodisi z namakanjem, bodisi z agrotehničnimi ukrepi. S temi skušamo zmanjšati izgube vode iz neporaščenih tal oziroma na tleh, kjer raste travna ruša, z valjanjem vzpostaviti dvig kapilarne vode, s česanjem (na sliki) pa zračenje travne ruše, odstranjevanje odmrlih rastlin in mahu ter ravnanje krtin. Z gnojenjem in apnenjem počakamo do prvih padavin, prav tako s kemičnim zatiranjem plevelov itn. Več o tem pa lahko preberete tudi v Tehnoloških priporočilih za blaženje posledic spomladanske suše, ki so objavljena na spletni strani Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije www.kgzs.si. (Besedilo in foto: Marjan Papež)

Zavarovanje – pomemben dejavnik uspešnega kmetovanja

Pričinja se nova rastna sezona in z njo nove težave v kmetijstvu, povezane s spremenljivimi vremenskimi razmerami. Že v marcu smo se srečali z nadpovprečno visoko temperaturo zraka in spomladansko sušo, prihodnje vremenske napovedi pa so negotove in v strahu se sprašujemo, kaj nas čaka – ali bosta sledila mrz in pozeba ali pa mogoče nalivi s točo in orkanskimi vetrovi. Nepredvidljivo vreme in strah pred ekstremnimi vremenskimi dogodki sta v zadnjih letih redna spremljevalca kmetijstva.

Prognoze kažejo, da bodo posledice klimatskih sprememb v Sloveniji predvsem povečana temperatura zraka in spremenjena vodna bilanca. Padavinski režim bo bolj podoben monsunskemu, pogosti bodo ekstremni vremenski dogodki, kot so suša, poplave, neurja, toča, pozebe. Takšnih razmeram se bodo morale kmetije čim bolj prilagoditi tako z izborom ustreznih rastlinskih vrst in sort kot s tehnologijo pridelave, čedalje pomembnejšo vlogo pa bo igralo tudi zavarovanje kmetijske pridelave.

Zaskrbljujoče je, da je v Sloveniji obseg zavarovanj še vedno majhen in da ne uspemo pritegniti k zavarovanju kmetijske pridelave večjega števila kmetov. V zadnjih desetih letih se je obseg zavarovanih kmetijskih površin gibal od 40.000 do 60.000 ha. V Avstriji, po kateri se radi zgleujemo, je zavarovanih večina vrtnarskih površin in več kot 70 % površin z vinogradi, sadovnjaki ali poljščinami.

Že nekaj let iščemo odgovor na vprašanje, kje so vzroki za takšno stanje in kako ga izboljšati. Kmetje navajajo kot vzrok na eni strani čedalje slabši finančni položaj kmetij in na drugi strani neugoden sistem zavarovanja z visokimi odbitnimi franšizami, ki ne vodijo več do ekonomske ustreznosti sistema kljub subvencionira-

nju premij s strani države. Opozarjajo tudi na pomanjkanje zavarovalnih produktov, na prenizke zavarovalne vsote za nekatere proizvodnje in na čedalje nižje sofinanciranje s strani države. Ponudniki zavarovanj bi morali biti po njihovem mnenju bolj prilagodljivi in cenovno ugodnejši. Zavarovalnice menijo, da je glavni vzrok za majhen obseg zavarovanj v nezadostni osveščenosti kmetov glede katastrofalnih posledic vremenskih rizikov.

Verjetno je res, da vsi navedeni vzroki vplivajo na obseg zavarovanj. Na eni strani je zavedanje kmetov, da lahko ekstremna vremenska dogajanja močno ogrozijo preživetje kmetij, premajhno in vse preveč je zanašanja na pomoč države, ki pa za odpravo posledic naravnih nesreč namenja čedalje manj sredstev. Po drugi strani pa držijo navedbe, da trenutni sistem v marsičem za kmete ni najbolj ugoden in bi ga bilo potrebno izboljšati predvsem v smeri znižanja premij, omejitve odbitnih franšiz navzgor, višjega sofinanciranja države ter priprave pestrih in cenovno ugodnejših produktov.

V Sloveniji so bile raziskane možnosti različnih sistemov zavarovanj in izkazalo se je, da je v tem trenutku obstoječi sistem najbolj realno izvedljiva in primerna opcija, saj zahtevajo ostali sistemi zavarovanj velik začetni finančni vložek kmetov, ki ga kmetije v zaostrenih finančnih razmerah ne zmorejo.

Dejstvo je, da je kmetijstvo močno odvisno od vremenskih razmer in da bo zavarovanje v bodoče eden od pomembnih elementov za blaženje posledic naravnih nesreč v kmetijstvu. Nadgraditev obstoječega sistema zavarovanj in aktivno osveščanje kmetov pa sta vsekakor osnova za večji obseg zavarovanj v bodoče.

Nadaljevanje na strani 8.

dr. Dušica Majer, KGZS

Preverite ponudbo kmetij na svojem pametnem telefonu!

Brezplačna aplikacija za Android

Google play

KUPUJMO DOMAČE!

KGZS

www.kupujmodomace.si

Strokovna gradiva na spletu www.KGZS.si

Naročite se na zbornične e-novice www.KGZS.si

Kmetijska zemlja je skupno dobro

CVETKO ZUPANČIČ

predsednik KGZS

Na seji konec marca smo člani sveta KGZS razpravljali tudi o prenovi zemljiške politike. Že nekaj časa opažamo, da sistem, ki ga imamo, preprosto ne deluje. Če imamo zakone, ki ščitijo kmetijsko zemljo, zakaj so se potem »zgodile« Hoče? Če omenim samo najnovejši primer prevlade zasebnega kapitalnega interesa nad skupnim dobrim, kar kmetijska zemlja, ki daje hrano, zagotovo je.

Prav bi bilo, da bi država s svojo politiko podprla razvoj družinskih kmetij, saj velikih posesti zaradi geografskih značilnosti verjetno povsod nikoli ne bomo imeli. Družinske kmetije bodo lahko dale kruh tudi mladim. In prav njih moramo prepričati, da ostanejo na podeželju in prevzamejo kmetije. S svojo mladostjo, zagnanostjo, idejami in voljo lahko pripomorejo, da kmetijstvo postane tudi poslovna priložnost in s tem zagotovijo dovolj hrane.

Seveda pa je nekajtedensko pomanjkanje dežja opozorilo na to, da je narava še vedno najbolj pomemben dejavnik v kmetijstvu. Zavarovanje v kmetijstvu sicer ne more jamčiti pridelka. Je pa nujno, še posebej, če ti kmetijstvo pomeni preživetje. Ob raznovrstni ponudbi zavarovanj je težko presoditi, kaj dejansko rabimo in kaj lahko od zavarovalnice pričakujemo. Pomembno je, da primerjate med sabo ponudbe zavarovalnic, saj ima vsaka zavarovalnica svoje pogoje. Da bo vaša odločitev lažja, smo pripravili kratek pregled kmetijskega zavarovanja pri nas.

In če smo prej omenili sušo, ne smemo pozabiti še na drugo »naravno nesrečo« – podlubniki. Samo lani je bilo za 60.000 kubičnih metrov več dreves napadenih s podlubniki kot leto prej. Če ne bomo pravočasno ukrepali, ne bomo le ob kmetijsko zemljo, temveč tudi ob gozd. Zato smo pripravili interventni zakon in ga ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predali s pobudo, da ga z oznako »nujno« vloži v zakonodajni postopek.

Članice in člani, naj vam ob začetku pomladi in prebujajoči naravi ter nastajanju novega življenja zaželim vesele in doživete velikonočne praznike.

Posvet o razvoju ekološkega kmetovanja

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije organizirata posvet na temo nadaljnjega razvoja ekološkega kmetovanja, ki bo 17. maja 2017 v prostorih KGZS, Gospodinjna ulica 6, 1000 Ljubljana.

Vsebinska posveta je povezana s Strategijo za izvajanje resolucije o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva do leta 2020, kjer ima posebno mesto tudi ekološko kmetovanje. V letu 2017 je čas, da se soočimo s trenutnim stanjem ekološkega kmetovanja v Sloveniji in ukrepamo v smeri hitrejšega razvoja.

Prijave na posvet in več informacij na www.kgzs.si.

A. J.

Oddaja zbirne vloge pogoj za razpise

Pozivamo vsa kmetijska gospodarstva, ki se nameravajo v letu 2017 prijaviti na katerega od razpisov iz Programa za razvoj podeželja 2014–2020, da morajo v roku za oddajo zbirnih vlog oddati vsaj osnovne obrazce zbirne vloge. Redni rok za oddajo zbirne vloge za leto 2017 je do 8. maja.

J. D.

Nagradna akcija »S kmetije za vas«

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije letos v sodelovanju s ČZD kmečki glas in Časnikom Finance, portalom Agrobiznis vabi kmetije, da sodelujejo v nagradni akciji, kjer bomo nagradili tiste kmetije, ki svoje pridelke in živila tržijo najbolj inovativno in uspešno.

Kdo lahko sodeluje?

Sodelujejo lahko kmetije, ki se ukvarjajo s pridelavo, predelavo in trženjem kmetijskih ali gozdnih pridelkov in izdelkov v okviru kratkih oskrbnih verig. Prijavijo se lahko tudi kmetije, ki so v preteklosti v tej akciji že sodelovale in so pomembno izboljšale svojo ponudbo in način prodaje.

Kaj se ocenjuje?

Pomembni so predvsem izvornost, domiselna in učinkovita promocija ter uspešno trženje oziroma prodaja.

Kako poteka ocenjevanje?

Vse, ki se bodo prijavili, bo obiskala strokovna komisija, najboljšim bo podelila priznanja in praktične nagrade.

Zmagovalci bodo razglašeni na sejmju AGRA

Vse kmetije, ki bodo sodelovale v letošnji akciji, bodo predstavljene na kmetijsko-živilskem sejmju Agra v Gornji Radgoni. Tam bodo razglašeni rezultati in najuspešnejšim kmetijam podeljene nagrade. Glavna nagrada zmagovalni kmetiji prinaša 300 evrov, ostalim nagrajencem pa letni digitalni dostop do časopisa Finance. Kmetije bodo predstavljene tudi v časniku Finance, na portalu Agrobiznis, ČSZ, v časopisu Kmečki glas in Zeleni deželi.

Kako in do kdaj se lahko prijavite?

Do 26. maja 2017 se prijavite na e-naslov kgzs@kgzs.si ali z navadno pošto na naslov KGZS, Gospodinjna 6, 1000 Ljubljana, s pripisom Akcija S kmetije za Vas. Navedite svoj naslov in številko mobilnega telefona, opišite pridelek oziroma izdelek in način trženja oziroma prodaje. Priložite lahko kopijo registriranih dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, fotografije kmetije in izdelkov, ki jih prijavljate.

A. K.

Pomembni dogodki v aprilu, maju in juniju

Kdaj?	Kaj? / Kje?
18.–21. april	Izobraževanje za mlade kmete / Prostor KGZS, Gospodinjna 6, Ljubljana
21.–23. april	10. mednarodni sejem lova in ribištva / Gornja Radgona
22. april	Državni kviz Mladi in kmetijstvo / Sv. Jurij ob Ščavnici
22. april	Podeželje v mestu – Gremo na kmetijo / Pogačarjev trg, Ljubljana
3.–8. maj	Izobraževanje za mlade kmete / Zadržni dom Hmezad KZ Petrovče, Petrovče 1
6. maj	Podeželje v mestu Koper / Koper, pri Taverni
8.–11. maj	Izobraževanje za mlade kmete / Kulturno turistično podjetniški center Pesnica, Pesnica pri Mariboru 41
13. maj	Podeželje v mestu – Dobrote slovenskih kmetij / Pogačarjev trg, Ljubljana
13.–19. 5.	Kmetijski sejem Novi Sad / Novi Sad, Srbija
17. maj	Posvet o razvoju ekološkega kmetovanja / KGZS, Ljubljana
18.–21. maj	Sejem logistike celotne oskrbovalne verige / Celje
18.–21. maj	Sejem gospodarskih in dostavnih vozil / Celje
19.–21. maj	Dobrote slovenskih kmetij / Ptuj
1.–4. junij	Primorski obrtno-podjetniški sejem / Koper

Nekateri pomembni roki v aprilu, maju in juniju

Do kdaj?	Kaj?
21. april	Prvi javni razpis za podukrep 4.3 Podpora za naložbe v infrastrukturo, povezano z razvojem, posodabljanjem ali prilagoditvijo kmetijstva in gozdarstva / OPERACIJA: Gradnja namakalnih sistemov, ki so namenjeni več uporabnikom
8. maj	Vnos zbirnih vlog za ukrepe SKP
26. maj	Rok za prijavo na nagradno akcijo S kmetije za vas
31. maj	Vnos zbirnih vlog za ukrepe SKP – zamudniki (enoodstotni odbitek na vsak dan zamude)
13. junij	Drugi javni razpis za podukrep 4.2 Podpora za naložbe v predelavo/trženje in/ali razvoj kmetijskih proizvodov za leto 2016 za pravne osebe, ki so velika podjetja
19. junij	Razpis za gozdarstvo – podukrep 8.6 nakup nove mehanizacije in opreme za sečnjo ter spravilo lesa
20. junij	Pripombe na prenavo kmetijske zemljiške politike (na e-naslov: kgzs@kgzs.si)

Zbral: Ma. P.

KAKO DO INFORMACIJ NA KGZS

SPLOŠNE INFORMACIJE

Tel.: 01 513 66 00, e-naslov: kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

UREDNIŠTVO ZELENE DEŽELE

Tel.: 01 513 66 40, e-naslov: zelena.dezela@kgzs.si

Zelena dežela št. 140, april 2017 • Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki izhaja šestkrat letno in je za člane KGZS brezplačno. • Uredništvo: KGZS – Zelena dežela, Gospodinjna ulica 6, 1000 Ljubljana, tel.: 01/5136640, e-pošta: zelena.dezela@kgzs.si, splet: www.kgzs.si • Uredniški odbor: Danilo Markočič, Anita Jakuš, Anemarija Gerold, Vincenc Otoničar, Janko Rihtarič, Rok Sedminek • Odgovorni urednik: Robert Peklaj • Novinar: Marjan Papež • Fotografija na naslovnici: Marjan Papež • Tehnično urejanje: Andrej Lombar • Jezikovni pregled: Marjana Cvirn • Fotografije: arhiv KGZS (če ni drugače navedeno) • KGZS ne odgovarja za oglasno vsebino. Tisk: Salomon, d.o.o. • Naklada: 80.000 izvodov • ISSN 1581-9027, spletna izdaja ISSN 2536-2119

Razumevanje sporočila praznika velike noči nam osmišlja naš vsakdan in v nas utrjuje prepričanje, da so poštenje, marljivost in dobrot na koncu vedno pravično poplačani. Odrešenikova Kalvarija nas opozarja, da za trpljenjem pride vstajenje. Prav vera v vstajenje nam daje upanje in moč, da nam je v težkih trenutkih lažje.

Vam in vsem vašim želim blagoslovljene in lepo doživete velikonočne praznike.

Cvetko Zupančič, predsednik KGZS

Kmalu nova sredstva za mlade kmete

Konec aprila bo objavljen tretji javni razpis za podukrep Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete za leto 2017 v višini od 12 do 14 milijonov evrov

Jože Očko, KGZS
joze.ocko@kgzs.si

S finančnimi podporami za zagon in razvoj kmetij mladih kmetov v okviru ukrepa lahko olajšamo prva leta vzpostavljanja kmetije in s tem spodbudimo mlade, da se bodo odločili za nadaljevanje kmetovanja in zaposlitev v kmetijstvu. Z ukrepom lahko mladim kmetom omogočimo dvig usposobljenosti za opravljanje dejavnosti in pomoč pri investicijah na kmetiji. Ukrep deluje v smeri hitrejšega strukturnega prilagajanja v kmetijstvu in ohranjanju slovenskega podeželja.

Zaposlen mora biti ob oddaji vloge na javni razpis oziroma se ob oddaji vloge zaveže, da se bo zaposlil v roku devetih mesecev od datuma odločbe o pravici do sredstev. V tem primeru se prvi obrok upravičencu izplača po preverjanju zaposlitve.

Za ostale upravičence je znesek javne podpore 18.600 evrov.

Prvi obrok podpore (70 % do deljenih sredstev) se izplača ob izdaji odločbe o pravici do sredstev ali ob zaposlitvi za mlade kmete, ki zaposlitev načrtujejo. Drugi obrok (do 30 %) se izplača

Kot vzpostavitev kmetije se šteje, da je mladi kmet izpolnil naslednje korake:

Pred oddajo vloge na javni razpis:

- postal izključni lastnik ali solastnik kmetije skupaj z zakonskim, zunajzakonskim partnerjem ali partnerjem registrirane istospolne skupnosti v obdobju največ 24 mesecev pred oddajo vloge na javni razpis,
- postal nosilec kmetije v obdobju največ 24 mesecev pred oddajo vloge na javni razpis, kar je razvidno iz registra kmetijskih gospodarstev,
- ne glede na določbo prejšnje alineje je lahko postal nosilec kmetije v obdobju več kot 24 mesecev pred oddajo vloge na javni razpis, če pred tem obdobjem še ni prejel sredstev iz naslova ukrepov kmetijske politike, razen ukrepov programa razvoja podeželja, iz katerih se sofinancirajo izobraževanja, in sicer ukrepa 111 Usposabljanje za delo v kmetijstvu, gozdarstvu in živilstvu iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 ali ukrepa 1 Prenos znanja in dejavnosti informiranja iz PRP 2014–2020, in pred tem obdobjem kmetija, katere nosilec je bil, ni imela v RKG vpisanih grafičnih enot rabe zemljišč kmetijskega gospodarstva.

Po oddaji vloge na javni razpis:

- če ob oddaji vloge na javni razpis še ne vodi knjigovodstva za primarno kmetijsko proizvodnjo v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi in enotnim sedemmestnim kontnim načrtom ali po metodologiji FADN, mora z začetkom novega obračunskega leta po datumu

Za dodatne informacije o razpisu se lahko obrnete na nosilce ukrepa Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete na kmetijsko-gozdarskih zavodih, ki delujejo v okviru Kmetijske gozdarske zbornice Slovenije.

KGZS	Jože Očko	01 513 66 96	joze.ocko@kgzs.si
Zavod Celje	Polona Starc	03 490 75 88	polona.starc@ce.kgzs.si
Zavod Kranj	Blaška Božnar	04 280 46 33	blaska.boznar@kr.kgzs.si
Zavod Ljubljana	Sonja Zidar Urbanija	01 899 50 14	sonja.zurbanija@lj.kgzs.si
Zavod Maribor	Simona Hauptman	02 228 49 53	simona.hauptman@kmetijski-zavod.si
Zavod Murska Sobota	Slavko Petovar	02 539 14 42	slavko.petovar@gov.si
Zavod Nova Gorica	Michaela Vidič	05 335 12 12	michaela.vidic@go.kgzs.si
Zavod Nova Gorica	Darja Zadnik	05 726 58 17	darja.zadnik@go.kgzs.si
Zavod Novo mesto	mag. Zdenka Kramar	07 373 05 74	zdenka.kramar@gov.si
Zavod Ptuj	Felicita Domiter	02 749 36 39	felicita.domiter@kgz-ptuj.si

izdaje odločbe o pravici do sredstev tovrstno knjigovodstvo vzpostaviti ali

- če ima knjigovodstvo iz prejšnje alineje ob oddaji vloge na javni razpis že vzpostavljeno, mora v roku devetih mesecev po datumu izdaje odločbe o pravici do sredstev izpolniti prvega od preostalih mejnikov ali ciljev iz poslovnega načrta.

Že vzpostavljeno knjigovodstvo za primarno kmetijsko proizvodnjo ob oddaji vloge na javni razpis ni več ovira, vendar pa tudi za knjigovodstvo velja omejitev obdobja vzpostavitve, ki je 24 mesecev pred oddajo vloge na javni razpis.

Dodatni pogoji za upravičenost

Poleg prej naštetih mora mladi kmet izpolniti še nekatere dodatne pogoje:

- Vzpostavlja kmetijo, ki ima v upravljanju najmanj 6 ha primerljivih kmetijskih površin (PKP) in največ 80 ha PKP, pri čemer prevzame osnovna sredstva za kmetijsko dejavnost.
- Vzpostavlja kmetijo in ima v upravljanju manj kot 6 ha PKP, v reji mora imeti za ekvivalent najmanj 15 GVŽ in največ 160 GVŽ istovrstnih

živali za vzrejo ali najmanj 60 in največ 200 čebeljih družin.

- K vlogi na javni razpis mora predložiti poslovni načrt (PN) za obdobje treh let, v katerem mora prikazati ekonomski razvoj kmetije in prispevek k horizontalnim ciljem.

Upravičenec mora začeti z izvajanjem PN najkasneje v devetih mesecih od datuma odločbe o pravici do sredstev in se zaposliti na svoji kmetiji, če to načrtuje in je prikazano v PN kot mejnik.

- Upravičenec ima ustrezno poklicno znanje in usposobljenost za opravljanje kmetijske ali s kmetijstvom povezane dejavnosti. Med s kmetijstvom povezane dejavnosti se štejejo: živilskopredelovalna, lesarska, veterinarska, naravovarstvena in gozdarska. Minimalni pogoj, ki se nanaša na pridobljeno poklicno znanje, je bodisi nižja poklicna kvalifikacija s področja kmetijstva ali s kmetijstvom povezanih dejavnosti in tri leta delovnih izkušenj na KMG ali nižja poklicna kvalifikacija nekmetijske smeri, pridobljen certifikat nacionalne poklicne kvalifikacije najmanj IV. ravni zahtevnosti s področja kme-

tijstva ali s kmetijstvom povezane dejavnosti in tri leta delovnih izkušenj na KMG. Usposobljenost se šteje kot pridobljena, če dokaže, da je izkušnje iz kmetijske dejavnosti ali s kmetijstvom povezane dejavnosti pridobil najmanj tri leta pred oddajo vloge na javni razpis.

- V roku 18 mesecev od dokončne vzpostavitve kmetije mora zagotoviti skladnost z opredelitvijo aktivnega kmeta, kar pomeni, da mu je bila izdana odločba v skladu s predpisom, ki ureja sheme neposrednih plačil, območja z omejenimi dejavniki, ekološko kmetovanje ali dobrobit živali.

Novosti javnega razpisa v letu 2017

Razpisni pogoji in vstopni prag se ne bodo spremenili, letošnja novost razpisa bo možnost kandidiranja pravnih oseb. Pri pravnih osebah so pogoji zaostreni: spodnje pragove morajo imeti v lasti, zgornje pa lahko v upravljanju. Pravne osebe lahko izključno opravljajo samo kmetijsko dejavnost, v poslovnem načrtu lahko zajemajo samo kmetijsko dejavnost in tiste dopolnilne dejavnosti, katere proizvod je izključno kmetijski.

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije se zavzemamo, da se za mlade kmete, ki izpolnjujejo vstopne pogoje in vložijo ustrezno vlogo, zagotovi dovolj sredstev v Programskem obdobju razvoja podeželja 2014–2020. Ravno pri tem razpisu, ko gredo mladi čez težaven postopek prevzema in oddajo ustrezno vlogo, ne sme zmanjkati denarja za vse, ki imajo ustrezno vlogo. Ne smemo si več privoščiti razočaranj mladih kmetov ob prevzemu kmetije, kot se je zgodilo v letu 2016, ko ni bilo dovolj denarja za vse mlade.

Razpis bo zaprtega tipa. Vnos vlog v elektronski sistem in vlaganje vlog v fizični obliki bo možen od prvega delovnega dne po izteku 21 dni od objave javnega razpisa v Uradnem listu.

Podpora se dodeli kot pavšalna pomoč v obliki nepovratne finančne pomoči, ki se izplača v dveh obrokih v obdobju največ petih let. Znesek javne podpore znaša 45.000 evrov na upravičenca, ki se zaposli na kmetiji. Zaposlitev na kmetiji pomeni, da je mladi kmet pokojninsko-invalidsko in zdravstveno zavarovan iz kmetijske dejavnosti.

po pravilni izvedbi aktivnosti iz poslovnega načrta.

Kdo je upravičen do podpore

Upravičenci do podpore so mladi kmetje:

- ki so na dan oddaje vloge stari od 18 do vključno 40 let,
- imajo ustrezno poklicno znanje in usposobljenost,
- prvič vzpostavljajo kmetijo (mladi kmet lahko začne z vzpostavitvijo kmetije največ 24 mesecev pred oddajo vloge na javni razpis).

Mladi, odločajte o svoji prihodnosti

Na Biotehniški fakulteti v Ljubljani je 15. februarja potekalo srečanje mladih prevzemnikov, ki so v letu 2016 uspešno kandidirali na razpisu Programa razvoja podeželja »Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete«.

V imenu soorganizatorja dogodka – Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije – je predsednik Cvetko Zupančič izpostavil, da je delo z mladimi kmeti prednostna naloga dela Javne službe kmetijskega svetovanja oziroma celotne zbornice. Po njegovih besedah skuša zbornica slediti potrebam mladih kmetov po svetovanju, ki je vse zahtevnejše. Tudi na področju obveščanja se trudijo promovirati poklic mladega kmeta, in sicer tako, da je kmetijstvo lahko tudi poslovna priložnost za mlade. »Mladi kmetje morate stopiti iz ozadja. Bodite bolj aktivni v organih ustanov, ki vas zastopajo, naj bo to zadruga, zbornica ali zveza. Le tako boste lahko upravljali s prihodnostjo slovenskega kmetijstva,« je še dodal Zupančič.

Na vrsti tematskih delavnic so mladi kmetje razpravljali o mnogih težavah, s katerimi se soočajo na začetku svojega kmetovanja. Tako so omenili težave pri pridobivanju ustreznih dodatnih kmetijskih zemljišč, ustreznega financiranja naložb v razvoj in dostopa do informacij. K lažjemu odločanju mladih za prevzem kmetije bi pripomogle tudi davčne olajšave, predvsem pa mladi pogrešajo več delavnic, izobraževanj in predstavitev dobrih praks, tako doma kot v tujini.

Dogodka se je po zaključku tematskih delavnic popoldne udeležil tudi minister mag. Dejan Židan. Prisluhnil je oblikovanim stališčem in vprašanjem o pomembnih vsebinah, ki so bila vezana na aktualno stanje v kmetijstvu, sistemsko urejenost in na splošno delovanje kmetijskih gospodarstev ter izzive, s katerimi se srečujejo mladi kmetije. V svojem nastopu jim je strnil pogled in usmeritev kmetijske politike ter opozoril na najpomembnejše vsebine, pomembne za njihovo uspešno delovanje.

Robert Peklaj, KGZS

Na srečanju so mladi kmetje opozorili na vrsto težav, s katerimi se soočajo na začetku kmetovanja. Dogodek so skupaj organizirali Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Zveza slovenske podeželske mladine in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije.

Ukrepi za razvoj družinskih kmetij

V četrtek, 30. marca, so se na tretji redni seji zbrali člani sveta Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki so imeli na dnevnem redu kar nekaj pomembnih točk. Tako so med drugim obravnavali in na koncu tudi soglasno sprejeli poročila o delu KGZS, vseh zavodov in območnih enot za leto 2016.

Svet KGZS se je seznanil s predlogi za prenovno ureditve kmetijske zemljiške politike. Člani sveta so se strinjali z osnovno idejo, da se da večji poudarek razvoju družinskih kmetij, hkrati pa naj se uporabi tudi dobre rešitve iz drugih predlogov. Opozorili so tudi na težave pri prometu in zakupu kmetijskih zemljišč. Prav tako je neresenih kar nekaj vprašanj, predvsem pri opredelitvah, kaj je družinska kmetija, kdo je aktiven kmet, določiti pa je treba območja posebnih ureditev zemljiške politike. Slovenija je namreč preveč različna, da bi lahko uporabili enotno rešitev za vse. Člani sveta so se strinjali, da se nadaljuje razprava po območnih enotah KGZS in da bodo tej temi posvetili več pozornosti na prihodnji seji sveta.

Člani sveta KGZS so soglasno sprejeli poročila o delu zbornice v letu 2016.

Svet KGZS se je seznanil s predlogi in pripombami KGZS na predlog Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Skupno mnenje je bilo, da je bilo premalo časa za javno razpravo, prav tako je nesprejemljivo, da se dodatno povečuje finančno breme zavarovancev, ne da bi se povečal tudi obseg pravic. Svet KGZS je zato potrdil predloge in pripombe ter pozval Ministrstvo za zdravje, da jih upošteva.

Člani sveta so obravnavali in podprli tudi osnutek interventnega zakona za odpravo posledic škode po podlubnikih. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano so pozvali, da predlog zakona vloži v zakonodajni postopek po hitrem postopku.

Svet KGZS je obravnaval stališče KGZS glede Skupne kmetijske politike po letu 2020, izoblikovano na podlagi interne javne razprave, opravljene s pomočjo vprašanj Evropske komisije. Svet KGZS je podprl predstavljeno stališče ter pooblastil vodstvo KGZS, da ga zastopa v nadaljnjih razpravah pri sprejemanju nove SKP.

Robert Peklaj

KGZS za interventni zakon o podlubnikih

Hitrost širjenja lubadarja je bila največja leta 2015, v letu po žledolomu. V lanskem letu se je hitrost širjenja podlubnikov nekoliko ustavila, hkrati pa se je povečala sečnja, ki je prvič po žledolomu preseгла količino v istem letu napadenih dreves.

Obseg poškodb iglavcev zaradi namnožitve podlubnikov se je lanskem letu močno povečal predvsem na Gorenjskem. V letu 2016 je bilo na novo evidentiranih 2,21 milijonov m³ lubadark, kar je 60.000 m³ več kot leto poprej. Ob dejstvu, da okoli 40 % podlubnikov prezimi v tleh, in zaradi pretople pomladi obstaja še naprej velika nevarnost širjenja podlubnikov. Glede na analizo intenzitete napada podlubnikov, ki jo je opravil Zavod za gozdove Slovenije, v letu 2017 pričakujemo trend umirjanja napada, kar bi pomenilo, da je vrh namnožitve podlubnikov že dosežen. V naslednjih letih pričakujejo ob rednem odstranjevanju napadenega drevja postopen padec gradacije. Glede na nadpovprečno toplo pomlad in nadaljnjo sezonsko vremensko napoved evropskega centra ECMWF pa pričakujemo nadpovprečne temperature z nekoliko več padavin v drugi polovici aprila in nato podpovprečno količino padavin v juniju, kar bi pomenilo veliko nevarnost za nadaljnje širjenje podlubnikov.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je zaradi preprečitve nadaljnje gospodarske škode poslala ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Dejanu Židanu predlog interventnega zakona za zmanjšanje škod po podlubnikih. Vse lastnike gozdov pozivamo, da gozdove redno pregledujete in da napadena drevesa vključno z dovolj širokim robnim pasom pravočasno sanirate.

Mihael Koprivnikar

V SPOMIN

Marijan Perša

Izguba ljudi, ki smo jih spoštovali in jih imeli radi, nas vedno preseneti, razžalosti in popelje v razmišljanje o smislu življenja, o našem poslanstvu in kakovosti medčloveških odnosov.

Najbolj pa občutimo vso nemoč ob smrti prijatelja, sorodnika, znanca in sodelavca. Prav v času, ko nam narava že sporoča, katera delovna opravila so na vrsti na kmetijah, smo na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije izvedeli, da nas je zapustil dolgoletni član sveta KGZS – Območne enote Murska Sobota, član sveta KGZS in Zavoda Murska Sobota, spoštovani kmet in prijatelj v pravem smislu Marijan Perša.

Spominjo se ga številni kolegi iz vrst lokalnih skupnosti, pokrajinskih inštitucij, strokovnih služb, najbolj pa številni kmetje iz Pomurja in drugod.

Prav z vsemi je navezal zelo tesne človeške stike, ki jih je ohranjal do konca svojega življenja. Marijan Perša je bil celo življenje povezan s kmetijstvom. Zelo dobro je poznal celotni ustroj dela v kmetijstvu in vzporednih dejavnostih. Vodil je eno največjih družinskih kmetij v tem koncu, usmerjeno v pridelavo mleka in mesa. Od uveljavitve zakona o KGZS je Marijan polnih 16 let opravljal najbolj odgovorna dela v zborničnem sistemu. V tem času je bil na neposrednih volitvah izvoljen v vse pomembne organe Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, od sveta zbornice, upravnega odbora do sveta območne enote, ki mu je tudi predsedoval, ter sveta zavoda.

Za njegovo neutrudno in požrtvovalno delo v dobro kmetijstva in pomurskega gospodarstva nasploh je s strani KGZS prejel najvišje priznanje za življenjsko delo kot znak zahvale za neprecenljiv prispevek k razvoju kmetijstva. Vedno je govoril, da je v službi kmeta in potrošnika, vedno je s ponosom izpostavil smisel družinske kmetije tako v Pomurju kot drugod in bogate delovne izkušnje prenašal na mlajše, predvsem doma na svoji kmetiji.

Spominjali se ga bomo kot izjemnega in uglednega kmeta, vsestranskega kmečkega funkcionarja, ključno osebo pomurskega kmetijstva in pokončnega, neutrudnega ter vestnega človeka, ki je bil vedno pripravljen pomagati.

Za povečan odstrel jelenjadi

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) že od vsega začetka predlaga večji odvzem jelenjadi na nekaterih območjih, vendar njene pripombe doslej niso bile upoštevane do te mere, da bi se stanje korenito izboljšalo. Zato KGZS podpira predviden odstrel 3000 jelenjadi v Kočevsko-Belokranjskem območju za leto 2017 in ocenjuje to kot nujen korak k izboljšanju razmer.

Zavod za gozdove Slovenije (ZGS) se je na podlagi rezultatov analiz objedenosti gozdnega mladja med leti 2010 in 2014 odločil povečati načrtovani odstrel jelenjadi v Kočevsko – Belokranjskem, Notranjskem, Zahodno-visokokraškem, Triglavskem in Gorenjskem lovsko upravljavskem območju.

V svoji analizi objedenosti gozdnega mladja so namreč ugotovili, da se je stanje objedenosti in vrstna pestrost podmladka poslabšalo predvsem v zahodnem delu Slovenije, vzdolž Dinarske pregrade, pa tudi na Pohorju in Prekmurju ter delu Gorenjske. Po analizah ZGS je oteženo ali celo onemogočeno pomlajevanje gozdov kar na 500 000 hektarjih. Težave s pomlajevanjem so predvsem na območjih, kjer je večje število jelenjadi, to pa sovпада tudi z območji, na katerih so tako imenovana lovišča posebnega namena (LPN), s katerimi upravlja Zavod za gozdove Slovenije.

Največja gostota populacije jelenjadi v Sloveniji je ravno na osrednjem delu Kočevsko – Belokranjskega LUO, na območju treh LPN, Medved, Snežnik in Žitna gora. Na tem območju jelka, plemeniti listavci in hrasti, ki so ključne drevesne vrste, graditeljice sestojev na tem območju, ne uspejo preraščati v višje razrede. V višinskem razredu nad 1 m jih praktično ni, ker divjad sproti požre vse poganjke, dolgotrajno obžiranje pa povzroči, da pomladek propade. Takšno stanje traja že več desetletij in je povzročilo, da so sestoji prestari, potrebni obnove, sortimentom je tudi padla kakovost.

Po drugi strani so ujme in lubadar povzročile potrebo po obnovi gozdov na večjih površinah, na katerih pa bi moral biti vpliv divjadi le tolikšen, da bi omogočil uspešno pomladitev z vsemi nosilnimi drevesnimi vrstami, ki spadajo v to okolje, ne samo bukve in smreke.

Jelenjad na Kočevskem ne dela škode samo v gozdovih, marveč je velik problem tudi na kmetijskih površinah, ki jih je na Kočevskem že tako zelo malo, pa tudi v urbanem okolju. Kmetje so priča veliki popašenosti travinja, jelenjad zahaja v silose. Prebivalci naselij pa se soočajo s škodami po divjadi tako rekoč pred pragom svojih hiš, na vrtovih, sadovnjakih, nemalokrat jelenjad zahaja tudi na pokopališča.

Andrej Andoljšek

Investicijski denar za ohranjanje in razvoj majhnih kmetij

Z drugo spremembo Programa razvoja podeželja 2014–2020 se uvaja nov podukrep 6.3 - Pomoč za zagon dejavnosti, namenjen razvoju majhnih kmetij, na katerega bo možno kandidirati na javnem razpisu

Jože Očko, KGZS
joze.ocko@kgzs.si

Po terminskem planu Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bo razpis v vrednosti 20 milijonov evrov objavljen v drugi polovici leta 2017. Podpora v okviru podukrepa je namenjena ohranjanju in razvoju majhnih kmetij, ki redijo travojede živali in katerih kmetijska zemljišča pretežno ležijo na OMD.

Cilj podukrepa je izboljšanje konkurenčnosti majhnih kmetij in povečanju produktivnosti ter ekonomski in okoljski učinkovitosti majhnih kmetij. Ohranjanje in razvoj majhnih kmetij ima pomembno vlogo pri ohranjanju poseljenosti na podeželju, ohranjanju značilne kmetijske krajine, zagotavljanju

Za vse dodatne informacije se obrnite na Javno službo kmetijskega svetovanja, kjer vam bodo naši kmetijski svetovalci pomagali z nasveti.

nju širših ekosistemskih storitev v obliki preprečevanja razšaranja in ohranjanju biotske raznovrstnosti.

Kdo so upravičenci

Upravičenci do podpore so majhne kmetije, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- v letu oddaje vloge na javni

- razpis morajo vložiti zbirno vlogo za neposredna plačila, glede na zadnjo oddano zbirno vlogo imajo v upravljanju najmanj 3 ha in manj kot 6 ha primerljivih kmetijskih površin (v nadaljevanju PKP), kar npr. pomeni od 6–11,9 ha trajnih travnikov, 3–5,9 ha njivskih površin ...),
- glede na zadnjo oddano zbirno vlogo redijo vsaj 3 GVŽ in manj od 15 GVŽ,

Majhne kmetije potrebujejo investicijska sredstva za ohranitev in obdelanost kmetije na hribovsko-gorskem območju.

načrtu, so naslednji: investicijsko vzdrževanje objektov, namenjenih primarni kmetijski proizvodnji in dopolnilni dejavnosti na KMG (npr. popravo strehe na gospodarskem posloju), nakup opreme, namenjene primarni kmetijski proizvodnji in dopolnilni dejavnosti na KMG, nakup nove ali rabljene kmetijske mehanizacije, povečanje obsega proizvodnih kapacitet (površina kmetijskih zemljišč v upravljanju ali GVŽ), vzpostavitev dopolnilne dejavnosti na kmetiji, postavitve pašnikov in obor za rejo domačih živali, izvedba agromelioracij, ureditev infrastrukture (ureditev cestnih, vodovodnih in energetske priključkov KMG na javno infrastrukturo), ureditev bioloških in drugih čistilnih naprav, ureditev trajnih nasadov, vključitev v ukrepe KOPOP, EK in DŽ.

Kakšne so obveznosti

Upravičenec, ki mu bo izdana odločba o pravici do sredstev, bo **moral izpolniti naslednje bistvene obveznosti:**

- cilje iz poslovnega načrta bo moral izpolniti najpozneje v roku 36 mesecev po izdani odločbi o pravici do sredstev,
- do izplačila drugega obroka

Pomembno:

- vse, ki nameravate kandidirati na tem javnem razpisu, pozivamo, da čim prej oddajte zbirno vlogo, saj je oddana zbirna vloga pogoj za kandidiranje na javnem razpisu,
- potencialne vlagatelje opozarjamo, da za namen izvajanja ciljev iz naslova tega podukrepa pridejo v poštev samo stroški in aktivnosti, ki so nastale po datumu izdaje odločbe o pravici do sredstev,
- stroške in aktivnosti, ki bodo izvedene za namen izvajanja ciljev iz tega podukrepa, bo potrebno ob priložitvi drugega zahtevka za izplačilo dokazati, zato vas opozarjamo, da hranite dokazila o izpolnjevanju ciljev (npr: fotografije pred naložbo in po naložbi, računi, pogodbe, potrdila o plačilu, dovoljenja ...). Vir: MKGP

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije smo zelo zadovoljni, da je prišlo do realizacije podukrepa 6.3 - Pomoč za zagon dejavnosti, namenjen razvoju majhnih kmetij, saj je namenjen kmetijam, ki po večini še niso imele možnosti kandidiranja na razpisih. Pomembno je, da čim več takšnih kmetij kandidira na ta razpis. KGZS je več let opozarjala Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da so majhne kmetije pri javnih razpisih v neenakopravnem položaju in da potrebujejo investicijska sredstva za ohranitev in obdelanost, predvsem na hribovsko-gorskem območju. Na KGZS bomo veliko naporov vložili v obveščanje in svetovanje kmetom o pogojih razpisa in pripravi vlog.

Hranjenje dokumentacije o sečnji in prodaji lesa

Sprememba zakona o gozdovih, ki je v veljavi od začetka tega leta, ukinja prevoznice in evidenčni list za lastnike. Uvaja pa se knjigovodska listina oziroma razširjena dobavnica. Ob prevozu za lastno porabo ali medsosedske pomoči pod 10 m³ lesa se lahko dokazuje legalnost sečnje z odločbo o sečnji. Prevozi, namenjeni za prodajo, pa morajo imeti dobavnico – knjigovodsko listino ne glede, komu in kam se tovor vozi⁽¹⁾. Zahteve so določene na podlagi evropske uredbe o lesu št. 995/2010, ki določa, da morajo pravne in fizične osebe v primeru, ko dajejo les (ali lesne izdelke) prvič na trg EU, dokazati legalnost sečnje tega lesa in voditi sistem potrebne skrbnosti. V Sloveniji se legalnost na ravni lastnika gozda dokazuje enostavno – prek odločb o sečnji. Sistem potrebne skrbnosti pa pomeni, da morajo lastniki v primeru najema izvajalcev za sečnjo (ali prodaji na panju) preveriti skladnost dogovorjenega z dejansko izvedeno sečnjo. Lastnik tako v izjavi obkroži, ali je izvajal sečnjo sam ali pa je preveril sečišče po sečnji izvajalcev.

Kontrole gozdarske inšpekcije in FURS-a

Gozdarska inšpekcija bo kontrolirala lastnike gozdov. V ta namen mora lastnik 5 let hraniti odločbe o sečnji in dobavnice. Količine, ki niso prodane, se vodi kot domačo porabo in podarjen les. Zaradi lažje in hitreše kontrole priporoča gozdarska inšpekcija izpolnjevanje evidenčnega lista. Osnova je kontrola hranjenih odločb o sečnji in dobavnic ter predhodno opisana izjava o potrebni skrbnosti.

Prevoze lahko poleg gozdarske inšpekcije kontrolirajo tudi FURS in policija. Lastnike gozdov in samostojne podjetnike opozarjamo, da je vožnja tovora lesa, ki ne bo imel urejene dokumentacije, kaznovana z visokimi kaznimi. Če so na vozilu naloženi sortimenti brez knjigovodske listine ali če je le-ta napačno izpolnjena, je kazen od 2.500 do 50.000 evrov za pravne osebe ter 300 do 5.000 evrov za posameznika. Ves les in ali izdelki morajo imeti dokazano lastništvo in legalen izvor, drugače se šteje, da je les nelegalen.

Opomba: ⁽¹⁾ Evidenčna listina se ne zahteva za gozdno lesne sortimente premera do 10 cm na debelejšem koncu (izjema ne velja za lesne sekance in razcepljen les). Za tak les se ob kontroli pokaže originalna odločba, ki jo mora imeti prevoznik v vozilu ali pa se jo naknadno dostavi v dveh urah.

Mihael Koprivnikar

AGRA

TRADICIONALNO SVEŽ!

26. - 31. 8. 2017
Gornja Radgona

55. MEDNARODNI
KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM

Certifikat NPK – dokaz, da znate

Za vse mlade prevzemnike kmetij je vstopni pogoj tudi ustrezna izobrazba. Ena od poti do nje je tudi pridobitev certifikata nacionalne poklicne kvalifikacije.

Marinka Korošec, KGZS
marinka.korosec@kgzs.si

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije uspešno izvajamo postopke preverjanja in potrjevanja Nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK) za strokovno usposobljenost petih kmetijskih NPK (živinorejca/ka, poljedelec/ka, sadjar/ka, vinogradnik/ca, zelenjadar/ica) in štirih živilskih poklicnih kvalifikacij (izdelovalec/izdelovalka kruha, potic, peciva in testenin na tradicionalen način, predelovalec/ka mleka na tradicionalen način, predelovalec/ka mesa na tradicionalen način, predelovalec/ka sadya na tradicionalen način).

Vsako leto izvedemo večje število komisij in podelimo več sto certifikatov kandidatom, ki uspešno opravijo postopek preverjanja in potrjevanja poklicnih kvalifikacij. V prvih dveh mesecih letošnjega leta je postopek za pridobitev NPK v osmih različnih komisijah uspešno zaključilo 82 kandidatov, od tega jih je 52 kandidatov pridobilo NPK živinorejca/živinorejka, devet NPK poljedelec/poljedelka, osem predelovalec/predelovalka mesa na tradicionalen način in ostale NPK po nekaj kandidatih.

Certifikat NPK je javno veljavna listina, ki se pridobi v postopku preverjanja in potrjevanja strokovnih znanj, spretnosti in sposobnosti, določenih s ka-

talogom standardov strokovnih znanj in spretnosti. Kandidati morajo v postopku pridobitve NPK dokazati to, kar so se naučili in kar znajo delati, a za to nimajo formalno priznane izobrazbe. Za kandidate pomeni NPK možnost dokazovanja skritega znanja in spretnosti (pridobljenega z delom, samoizobraževanjem, tečaji, praktičnimi izkušnjami ...) in je hkrati priznanje neformalnega in nepotrjenega znanja ter sredstvo, s katerim se kandidatom beležijo rezultati učenja skozi vse življenje.

Bližnjica do ustrezne izobrazbe

Pridobitev NPK lahko pomeni tudi eno od možnih poti do pridobitve ustrezne izobrazbe, ki je kot vstopni pogoj za mlade prevzemnike kmetij zahtevana pri razpisu Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete ali pa lahko pomeni tudi možnost za pridobitev višjega deleža sofinanciranja investicij za mlade kmete (v primeru kandidiranja na investicijskih razpisih). Za mlade prevzemnike kmetij, ki kandidirajo na omenjene razpise je zahtevana vsaj nižja poklicna izobrazba in če le-ta ni s področja kmetijstva ali s kmetijstvom povezanih dejavnosti, morajo kandidati pridobiti še ustrezen

NPK. Vsi kandidati, ki nimajo ustrezne formalne izobrazbe, imajo pa po formalni ali neformalni poti pridobljena znanja, praktične izkušnje in usposobljenosti, za ta znanja lahko pridobijo uradni certifikat NPK. Da pridobljeni certifikat NPK zadosti pogoju glede ustrezne izobrazbe v primeru kandidiranja na razpisih, mora biti pridobljeni certifikat najmanj IV. ravni zahtevnosti in biti s področja kmetijstva ali s kmetijstvom povezane dejavnosti. Vse navedene NPK, za katere je registrirana KGZS, ustrezajo temu pogoju, razen NPK izdelovalec/izdelovalka kruha, potic, peciva in testenin na tradicionalen način, ki je 3. stopnja poklicne usposobljenosti in tako tudi ni ustrezna izobrazba za doseganje zahtev v primeru kandidiranja na omenjenih razpisih.

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije vsem zainteresiranim kandidatom svetu-

tom pomagajo pripraviti svetovalci za NPK, ki bodo pripravili tudi prijavnice in zapisnik o svetovanju, ki sta potrebna poleg europaš življenjepisa in fotokopije spričevala o zaključku najmanj osnovne šole, ter kopijo vozniškega izpita za F kategorijo – vozniškega izpita za traktor (za NPK-je: živinorejca/ka, poljedelec/ka, sadjar/ka, vinogradnik/ca, zelenjadar/ica), obvezni sestavni deli osebne zbirne mape.

Kje do dodatnih informacij

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije bo za vse kandidate, ki se bodo najkasneje do 15. maja 2017 prijavili (poslali osebno zbirno mapo) v postopek preverjanja in potrjevanja NPK, pravočasno razpisala in izvedla komisije za potrjevanje in preverjanje znanj, tako da bodo kandidati lahko imeli ob

NPK morajo obvezno pridobiti tudi vsi mladi prevzemniki kmetij, ki so že uspešno kandidirali na ukrepu 112 Pomoč mladim prevzemnikom kmetij, pridobili sredstva s tega naslova in še nimajo ustrezne izobrazbe, morajo pa to pridobiti najkasneje v 36 mesecih od datuma odločbe in poslati na Agencijo overovljeno kopijo pridobljenega certifikata NPK, ki se mora glagati na njihovo ime. Vsem mladim prevzemnikom, ki so odločbe prejeli v letu 2014, se to obdobje izteka v letošnjem letu. Če na Agencijo še niso poslali ustreznih dokazil, jim svetujemo, da nemudoma začnejo s postopki za pridobitev NPK. Če imajo NPK že pridobljen, naj na Agencijo pošljejo ustrezno dokazilo, da ne bodo zamudili roka in posledično vračali že prejetih sredstev.

jemo, da čim prej stopijo v stik s kmetijskimi svetovalci na terenu in da začnejo takoj s pripravo osebnih zbirnih map. Osebno zbirno mapo kandida-

ustreznih znanjih in dokazilih še pred zaprtjem razpisa želimo certifikat NPK.

Vabimo vse zainteresirane, ki nimajo ustrezne izobraz-

Vsako leto podelimo več sto certifikatov kandidatom, ki uspešno opravijo postopek preverjanja in potrjevanja poklicnih kvalifikacij.

be, da čim prej stopite v stik z lokalnimi kmetijskimi svetovalci na vašem območju, ki vas bodo usmerili in vam pomagali, da boste lahko še pravočasno pridobili certifikat NPK. Za vse dodatne informacije in pojasnila se lahko obrnete tudi na zbornični urad Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije ali na svetovalce za NPK na vseh osmih KGZS – kmetijsko-gozdarskih zavodih po Sloveniji. Kontaktni podatki vseh svetovalcev za NPK so objavljeni tudi na spletni strani KGZS.

Možnost pridobitve dodatnih znanj

Na kmetijsko-gozdarskih zavodih pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije na območju celotne Slovenije za vse kandidate, ki želijo pred prijavo v postopek pridobitve Nacionalne poklicne kvalifikacije pridobiti še dodatna znanja, izvajajo tudi obsežnejša izobraževanja za poklicno usposobljenost iz posamezne panoge. Izobraževanja nudijo celostno pridobitev znanj s posameznega področja in služijo kot zelo dobra referenca pri pridobitvi Nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK). Veliko teh izobraževanj je že bilo izvedenih v preteklih mesecih, nekatera izobraževanja pa se bodo tudi še izvajala v prihodnjih mesecih in se je nanje še mogoče prijaviti. Pridobitev znanj in udelež-

bo na izobraževanjih svetujemo vsem, ki se odločate, da boste na novo začeli kmetovati v določeni panogi, ali vsem mladim, ki imate veliko delovnih izkušenj v posamezni panogi, nimate pa ostalih teoretičnih in strokovnih znanj s posameznega kmetijskega področja. Udeležba na izobraževanjih vam lahko prinese veliko novih znanj, novih pogledov na vaše delo, novih izizivov in novih pristopov pri vašem delu, ki dostikrat pomenijo tudi izboljšanje proizvodnih rezultatov, zmanjšanje stroškov in zvišanje prihodkov ...

Izobraževanja s področja predelav vam nudijo ustrezno podlago in osnovno začetek izvajanja in opravljanja predelav sadya, mleka in mesa na kmetijah. Vsi, ki vas tovrstno področje zanima, si zagotovo lahko na teh izobraževanjih pridobite veliko kakovostnih znanj, praktičnih prikazov in izkušenj.

Izobraževanja

Trenutno so v aprilu in maju načrtovana še naslednja spodaj navedena izobraževanja. Glede prijave na izobraževanja se posamezniki lahko obrnejo na spodaj navedene telefonske številke na posameznih kmetijsko-gozdarskih zavodih. Vsa izobraževanja bodo izvedena le v primeru zadostnega števila prijavljenih na posamezno izobraževanje.

Datum	Naslov	Lokacija	Ura	Št. ur	Predavatelj-i
Kmetijsko gozdarski zavod Celje (Vse informacije in potrebna predhodna prijava na tel.: 03 710 17 84.)					
April	30-urni tečaj: Predelava sadya na tradicionalni način	KGZS - Zavod Celje	9.00	30	
April	30-urni tečaj: Predelava mleka na tradicionalni način		9.00	30	
	30-urni tečaj: Peka kruha, potic, peciva in izdelave testenin na tradicionalni način		9.00	30	
Kmetijsko gozdarski zavod Kranj (Vse informacije in potrebna predhodna prijava na tel.: 04 280 46 31.)					
April 2017	Tečaj »Živinorejca«*	Sejna soba KGZS - Zavod Kranj, Cesta Iva Slavca 1, Kranj		50	Predavatelji KGZS - KGZ Kanj
Kmetijsko gozdarski zavod Maribor (Vse informacije in potrebna predhodna prijava na tel.: 02 228 49 49.)					
Konec maja	Tehnologija pridelave zelenjave Tečaj – zelenjadar/zelenjadarica	KGZS - Zavod Maribor Vinarska ulica 14 2000 Maribor	9.00	40	Več predavateljev
3., 4., 6., 7., in 18. 4. 2017	Tehnologija pridelave grozdja Tečaj – vinogradnik/vinogradnica		9.00	30	Več predavateljev
Začetek junija	Tehnologija pridelave poljščin Tečaj – poljedelec/poljedelka		9.00	30	Več predavateljev
Konec maja	Tehnologija pridelave sadya tečaj – sadjar/sadjarka		9.00	30	Več predavateljev
Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto (Vse informacije in potrebna predhodna prijava na tel.: 07 373 05 96.)					
10. 4.–21. 4. 2017	Tečaj poljedelec (40-urni, 07 373 05 70)*	KGZS - ZAVOD Novo mesto, Šmihelska c. 14, 8000 Novo mesto	14.00	40	Svetovalci KGZS-Zavoda Novo mesto
23.5. -29.5. 2017	Tečaj predelava mesa na tradicionalen način (30 urni, 07/373 05 70) *		9.00	30	Svetovalci KGZS - Zavoda Novo mesto in zunanji

Priporočamo, da osebna zbirna mapa vsebuje čim več dokumentacije, s katero kandidat izkazuje po opravljanje določenega poklica. Kandidatom zato svetujemo, da začnejo zbirati in pripravljati vsa potrjena izobraževanja, morebitne reference, da opišejo in tudi s fotografijami dokumentirajo vsa praktična pridobljena znanja ter delovne izkušnje s področja, za katerega želijo pridobiti NPK.

Sosedsko pravo – nujna pot

Lastnik nepremičnine mora imeti vsaj eno možnost dostopa z javne poti do svoje nepremičnine

mag. Gašper Cerar, KGZS
gasper.cerar@kgzs.si

Pri nujni poti, tako kot pri spoznavni vzpostavitvi služnosti poti, obstajata dve nepremičnini: gospodujoče zemljišče, do katerega poteka nujna pot, in služno zemljišče, preko katerega je nujna pot zgrajena.

Pogoji za vzpostavitev

Lastnik nepremičnin je dolžan sam poskrbeti, da zagotovi dostop do javne poti po svojih nepremičninah. Šele kadar to ni možno oziroma je povezano z nesorazmerno visokimi stroški, lahko zahteva, da se na tuji nepremičnini ustanovi nujna pot. Razlogi za vzpostavitev nujne

poti so lahko naravni (nepremičnina je prestrma, preozka ipd.), postopek za dovolitev nujne poti pa se lahko sproži kljub obstoju poti v naravi, če je ta pot nezanesljiva, ker ni pravno urejena.

Z nujno potjo se po načelu sorazmernosti ne sme onemogočiti ali znatno ovirati izkoriščanja ali uporabe gospodujočega zemljišča. Sorazmernost ni podana, če se z nujno potjo onemogoča ali znatno ovira uporaba nepremičnine, po kateri naj bi potekala nujna pot. Obenem mora z ustanovitvijo nujne poti za gospodujoče zemljišče nastati

Vožnja, hoja in druga uporaba nujne poti se morajo izvajati pošteno.

ti večja korist kot pa znaša škoda, ki zaradi ustanovitve nujne poti nastane na z nujno potjo obremenjeni nepremičnini. Kot poudarja sodna praksa, za presojo o smotnosti nujne poti ne zadošča zgolj primerjava stroškov za izdelavo poti po različnih variantah, ampak je treba oceniti, kakšna korist bo z ustanovitvijo nujne poti nastala za gospodujočo nepremičnino in kakšno škodo bo s tem utrpela služna nepremičnina, vključno z njeno morebitno okrnjeno funkcionalnostjo in zmanjšano tržno vrednostjo.

Uporaba nujne poti

Vožnja, hoja in druga uporaba nujne poti se morajo izvajati pošteno. Določitev nujne poti vedno pomeni omejitev lastniške pravice za lastnika nepremičnine, zato se mora nujna pot izvrševati tako, da je škoda, ki nastaja, za obremenjeno nepremičnino čim manjša. Nujna pot se spremeni ali odpravi, če zaradi spremenjenih okoliščin ni več potrebna, npr. vzpostavi se možnost boljšega ali drugačnega dostopa do javne ceste ali pa povezava z javno cesto za rabo nepremičnine ni več potrebna.

Denarno nadomestilo

Nujna pot se ne ustanovi brezplačno, ampak mora upravičenec do nujne poti lastniku nepremičnine, preko katere bo potekala nujna pot, plačati denarno nadomestilo. Pri določanju odškodnine sodišče upošteva zmanjšano vrednost obremenjene nepremičnine in višino dejanske škode, ki bo nastala nepremičnini zaradi ustanovitve nujne poti. V primeru, ko se nujna pot določi po že obstoječi zgrajeni poti, je pri izračunu nadomestila potrebno upoštevati tudi vrednost zgrajene poti, saj poti ni potrebno zgraditi.

Postopek na sodišču

Postopek za vzpostavitev nujne poti poteka na okrajnem sodišču v kraju, kjer nepremičnina leži. Tožbo na vzpostavitev nujne poti poda lastnik zemljišča, ki nujno pot potrebuje. Predlog za dovolitev nujne poti mora poleg podatkov o zemljiščih in njihovih lastnikih vsebovati predlog lokacije (skico) in opis načina uporabe nujne poti. Sodišče v nepravilnem postopku s pomočjo prič, listin, fotografij, sodnih izvedencev geodetske stroke ali ogleda na

kraju samem uskladi nasprotujoča interesa lastnika gospodujoče nepremičnine in lastnika služnega zemljišča, preko katerega bo dostopna pot potekala. S sodno odločbo se pot ustanovi: ko je ustanovljena, upravičenec pridobi pravico nujno pot uporabljati.

Zoper sklep sodišča, v katerem je poleg lokacije nujne poti navedena tudi višina denarnega nadomestila za nujno pot, se lahko nasprotna stranka pritoži v 15 dneh od vročitve prepisa sklepa. O upravičenosti pritožbe odloča višje sodišče, ki lahko sklep spremeni, ga razveljavi ali pa pritožbo zavrne. S tem se postopek določitve nujne poti konča.

Prilagajanje je temelj

V skupnosti, ki živi na skupnem prostoru, se morajo ljudje drug drugemu prilagajati. Dobri medsosedski odnosi se kažejo tudi v pripravljenosti vzpostaviti služnostne poti, kadar nepremičnina nima neposrednega dostopa do javne ceste. Če pogovor in predlog za sporazumno ustanovitev služnosti poti ne uspe, je na voljo sodni postopek za pridobitev nujne poti. ➔

Ni nujno, da nujna pot predstavlja najkrajšo povezavo z javno cesto, biti pa mora najsmotrnejša.

Priposestvanje služnosti za elektrovode

Energetski vodi predstavljajo omejevanje lastniške pravice, zato lastniku obremenjene nepremičnine ne glede na način ustanovitve služnosti v javno korist pripada primerna odškodnina

mag. Gašper Cerar, KGZS
gasper.cerar@kgzs.si

Pri gradnji novega energetskega voda, enako velja tudi za obstoječo energetska infrastrukturo, mora biti lastnik nepremičnine, preko katere poteka infrastruktura, pozoren na sklenitev pogodbe o služnosti v javno korist in vpis le-te v zemljiško knjigo. Služnost v javno korist je oblika služnosti, s katero se lastniška pravica na nepremičnini začasno ali trajno omeji, če je to nujno potrebno za postavitev objektov gospodarske javne infrastrukture (energetskih, komunalnih in podobnih objektov) in njihovo nemoteno delovanje. Služnost se ustanovi v javno korist: v korist države, občine ali izvajalca gospodarske javne službe (npr. podjetje za distribucijo električne energije). Lastnik zemljišča lahko uporablja, vendar je pri svoji rabi delno omejen.

Postopek ustanovitve

Elektro podjetje mora pri gradnji novega energetskega objekta lastniku služnega zemljišča ponuditi sklenitev pogodbe o ustanovitvi služnosti. Pisna pogodba mora vsebovati določilo o odškodnini, natančen opis vsebine služnosti (opredeljena nepremičnina, lokacija služnosti na nepremičnini, širina, dolžina služnosti ipd.) in zemljiškoknjžno dovolilo za vpis služnosti.

Če lastnik zemljišča ne želi skleniti pogodbe o služnosti, služnostni upravičenec lahko zahteva prisilno ustanovitev služnosti. Služnost je ustanovljena z odločbo upravnega organa in vsebuje določilo o odškodnini ter natančen opis vsebine služnosti. Služnost se vpíše v zemljiško knjigo, saj se s tem

izognemo morebitnim konfliktom, ki bi lahko nastali ob prenosu obremenjenega zemljišča novemu lastniku.

Trajanje in ukinitve služnosti

Služnost v javno korist praviloma ni trajna, ampak obstaja toliko časa, dokler je potrebna za doseganje javne koristi. Namen zagotavljanje javnih dobrin (denimo oskrba z električno energijo), zato trajanje služnosti ni vezano na čas trideset let, kar sicer velja za osebne in nepravne stvarne služnosti. Ko služnost v javno korist ni več nujno potrebna, lahko lastnik nepremičnine ali služnostni upravičenec poda predlog za njeno ukinitve.

Priposestvanje starih služnosti v javno korist

V letu 2014 je bil sprejet Energetski zakon (EZ-1), ki v 552. členu daje izvajalcu gospodarske javne službe možnost, da na nepremičninah, na katerih se na dan uveljavitve EZ-1 (22. 3. 2014) že nahaja energetska infrastruktura, pridobi služnost v javno korist. Služnost se pridobi, če so izpolnjeni pogoji za priposestvanje služnosti (potek priposestvalne dobe deset let, če je služnostni upravičenec služnost izvrševal v dobri veri, oziroma dvajset let brez dobrovernosti) in če je za pridobitev služnosti izkazana javna korist.

Elektro podjetje najprej lastnikom nepremičnin posreduje

ponudbo za sklenitev pogodbe o priznanju pridobitve služnosti (t. i. posadna listina). Če elektro podjetju v 30 dneh po vročitvi ponudbe za sklenitev pogodbe o priznanju pridobitve služnosti te pogodbe ne uspe skleniti, lahko zoper lastnika nepremičnine vložiti tožbo za ugotovitev obstoja služnosti v javno korist. Aktualna sodna praksa sledi določbam EZ-1 in izvajalcem gospodarske javne službe omogoča priposestvanje služnosti v javno korist ob pogoju stroge presoje dobre vere.

Plačilo za priposestvano služnost

Mnenja v strokovni literaturi so različna, prav tako se glede plačila za priposestvano slu-

žnost razlikujejo odločitve nižjih kakor tudi višjih sodišč.

Brezplačna pridobitev služnosti s priposestvanjem v korist izvajalca gospodarske javne službe nasprotuje osnovnemu konceptu (dopustnega) prisilnega posega v lastniško pravico, ki se lahko izvede le proti nadomestilu. EZ-1 je potrebno razlagati tako, da ima zavezanec kljub ugotovitvi obstoja služnosti v javno korist s priposestvanjem pravico uveljavljati odškodnino. Do odškodnine ni upravičen, če se je strinjal z neodplačnostjo omejitve svojih lastniških upravičenj; ob tem opozarjamo, da mora biti brezplačna služnost jasno in nedvoumno izražena volja lastnika.

Primerna odškodnina

Odškodnina obsega zmanjšano vrednost nepremičnine zaradi dejstva elektrovoda in dejansko škodo, ki nastane ob gradnji ali vzdrževanju infrastrukture. Pri določanju višine odškodnine je potrebno spoštovati dogovor med strankama (višina odškodnine je odvisna od vrednosti zemljišča in obremenitve zemljišča s služnostjo). Pavšalna odškodnina, ki bi bila enaka za vse lastnike nepremičnin na širšem območju, ni dopustna: odškodnino je potrebno določiti glede na to, kako elektrovod posega v zemljišče določenega lastnika. Če dogovora ni moč doseči, o višini odškodnine odloči sodišče na predlog prizadetega lastnika. ➔

Izvajalec gospodarske javne službe mora za pridobljeno služnost na podlagi pogodbe ali na podlagi priposestvanja lastniku nepremičnine plačati primerno odškodnino, saj gre za poseg v lastniško pravico.

Zavarovanja v kmetijstvu

Namen članka je dvigniti raven ozaveščenosti in informiranosti slovenskih kmetov, da bi se v večji meri odločali za zavarovanje svoje kmetijske pridelave in bi si pri sklepanju tovrstnih zavarovanj ustvarili pravo sliko. Želimo, da se uporabniki seznanite z osnovnimi zavarovalniškimi pojmi in pridobite informacijo o višinah zavarovalne premije ter o dajatvah (izplačilih) zavarovalnic v odvisnosti od izbire višine zavarovalnega jamstva.

dr. Dušica Majer, KGZS
dusica.majer@kgzs.si

mag. Benjamin Schlauer, Agro zavarovalnica
Aleš Zupan, Zavarovalnica Triglav

Ob raznovrstni ponudbi zavarovanj je težko presoditi, kaj dejansko potrebujemo in kaj lahko od zavarovalnice pričakujemo. Izbira najprimernejšega zavarovanja je odvisna od vaših potreb in finančne zmožnosti. Pomembno je, da primerjate med sabo ponudbe zavarovalnic, saj ima vsaka zavarovalnica svoje pogoje.

Zavarovalne pogodbe so zahtevne in imajo dolgoročne denarne posledice, zato je pomembno, da si pri sklepanju zavarovanj vzamete dovolj časa za premislek. Od zavarovalnega zastopnika oziroma posrednika zahtevajte zavarovalno ponudbo oziroma polico, vse pripadajoče zavarovalne pogoje, izračune, razlage in druge informacije, ki vas zanimajo. Pozanimajte se tudi o morebitnih dodatnih ugodnostih, če sklenete zavarovanje kot npr. popust za nove zavarovance, za mlade prevzemnike kmetij ipd. S podpisom zavarovalne ponudbe ali police namreč potrdite, da ste seznanjeni z zavarovalnimi pogoji oziroma vsemi pogodbe-

nimi določili in da se z njimi strinjate.

Stanje zavarovanj kmetijske pridelave

Zavarovanje v kmetijstvu postaja v času podnebnih sprememb in vse pogostejših ekstremnih vremenskih dogajanj čedalje pomembnejši dejavnik uspešnega kmetovanja. Neugodne vremenske razmere lahko močno prizadenejo kmetijske pridelke in posledično ogrozijo prihodke ali celo preživetje kmetije, zato je pomembno, da se odločimo za zavarovanje kmetijske pridelave. Državna pomoč za odpravo posledic naravnih nesreč je namenjena samo za tiste naravne nesreče, za katere ni mogoče uveljavljati sofinanciranja zavarovalnih premij.

V Sloveniji je bilo v letu 2015 zavarovanih 41.486 ha kmetijskih površin, od tega 975 ha sadovnjakov, 1.051 ha hmeljišč, 1.406 ha vinogradov, 31.482 ha žit in preko 6.500 ha drugih rastlin. Zavarovanih je bilo tudi 90.470 živali, od tega 52.721 prašičev in 31.741 goveda.

Kako je urejeno zavarovanje kmetijske pridelave?

Trenutno imamo v Sloveniji zavarovanje v kmetijstvu urejeno preko zavarovalnic, ki na zavarovalnem trgu tržijo kmetijska zavarovanja. Kmetijska gospodarstva, ki so vpisana v Register kmetijskih gospodarstev in nimajo finančnih težav, lahko uveljavijo tudi sofinanciranje zavarovalne premije s strani države.

Zavarovanje obsega temeljno zavarovanje in dodatno zavarovanje nevarnosti:

- temeljno zavarovanje posevkov in plodov: toča, požar, strela,
- dodatno zavarovanje posevkov in plodov, ki se sklene k temeljnemu zavarovanju: spomladanski mraz (pozeba), vihar, poplave, suša,
- temeljno zavarovanje gospodarskih živali: pogin, zakol zaradi bolezni.

Model sistema sofinanciranja

Sofinanciranje zavarovanja je urejeno z Uredbo o sofinancira-

nju zavarovalnih premij za zavarovanje primarne kmetijske proizvodnje in ribištva (Uradni list RS, št. 89/14, 2/15, 3/15, 98/15, 28/16, 81/16).

Model sofinanciranja, kot ga postavlja navedena uredba, je upravičencu prijazen. Z zavarovalnico sklenete zavarovalno pogodbo in se dogovorite za plačilo le tistega dela premije, ki ga plačate sami. Za preostali del premije, ki vam ga sofinancira država, z izjavo pooblastite zavarovalnico, da v vašem imenu vložiti zahtevek direktno na Agencijo za kmetijske trge in razvoj podeželja (AKTRP), ki ta preostali del premije nakaže direktno zavarovalnici.

Če znaša sofinancirani del premije več kot 200 evrov, mora AKTRP 10 % sofinanciranega zneska kot akontacijo dohodnine nakazati na Finančno upravo RS. V tem primeru ste dolžni preostali/manjkajoči del premije (v višini akontiranega zneska) plačati zavarovalnici.

Pogoji za sofinanciranje – posevki, nasadi in plodovi (pogoji, pod katerimi mora biti sklenjeno zavarovanje, da lahko kmet uveljavi sofinanciranje):

- zavarovanja in zavarovalni produkti, ki temeljijo na soudeležbi zavarovanca pri škodi z odbitno franšizo v višini najmanj 15 % zavarovalne vsote po posamezni zavarovani površini,
- sofinancira se zavarovalna premija za navedene produkte vključno s popusti in davkom od zavarovalnih poslov v višini 8,5 %,
- sofinancirajo se zavarovalne premije največ do višine zavarovalne vsote za posamezno kulturo iz uredbe,
- sofinancirajo se z uredbo določene vremenske nevarnosti.

Vremenske nevarnosti, ki so sofinancirane s strani države:

- toča, požar, strela,
- spomladanski mraz (pozeba), vihar, poplava,
- bolezni živali (brez kužnih bolezni).

Za omenjene vremenske nevarnosti je zavarovana samo količina pridelka posamezne kulture, izjema je zavarovanje pridelka sadja, ki je zavarovan tudi za izgubo kakovosti.

Višina sofinanciranja za leto 2017:

- za zavarovanje sadja 40 %,
- za zavarovanje vinogradov (grozdja) 30 %,
- za zavarovanje hmelja 30 %,
- za zavarovanje poljedelskih kultur (poljščine, vrtnine) 20 %,
- za zavarovanje živali 20 % (le za temeljno zavarovanje).

Pogoji za upravičenost do sofinanciranja:

- do sofinanciranja je upravičen nosilec kmetijskega gospodarstva ali član kmetijskega gospodarstva, ki predloži številko KMG-MID,
- podatki v registru kmetijskega gospodarstva morajo biti ustrezno urejeni – najkasneje v času vlaganja zahtevka za sofinanciranje na AKTRP.

Prikaz vpliva izbire višine jamstva na višino izhodiščne zavarovalne premije (brez popustov):

Prikaz velja za zavarovanja in zavarovalne produkte, ki so sofinancirani po aktualni uredbi (glej Pogoji za sofinanciranje). Izhodiščne premijske stopnje oziroma zavarovalne premije so za posamezne skupine kmetijskih kultur glede na občutljivost različne. Poleg tega se premijske stopnje oziroma zavarovalne premije glede na izpostavljenost in škodno dogajanje razlikujejo med posameznimi regijami.

V primerih navedene premije so zgolj informativne narave in nakazujejo odvisnost višine premije od kulture in zavarovane nevarnosti ter razlike med posameznimi regijami. Končne višine premij so odvisne tudi od bonitetnih programov vsake od posameznih zavarovalnic.

Vsa odstopanja od omejitev, ki jih Uredba določa za namen sofinanciranja, tj. poviševanje

Primer 1: Temeljno zavarovanje 1 ha za različne kulture (regija X)							
Kultura	*ZV po uredbi (eur/ha)	Izbrana višina jamstva (% od ZV)	Soudeležba (odbitna franšiza v % od ZV)	Popust (%)	Skupna višina premije - z DPZP* (eur/ha)	Sofinanciran del premije (eur/ha)	Premija za upravičenca (eur/ha)
Pšenica	1.050	85	15	-	34,2	6,8	27,4
		80	20	do 15	29,0	5,8	23,2
		70	30	do 30	23,9	4,8	19,1
Koruza (zrnje)	1.365	85	15	-	44,4	8,9	35,5
		80	20	do 15	37,7	7,5	30,2
		70	30	do 30	31,1	6,2	24,9
Grozdje	5.100	85	15	-	664,0	199,2	464,8
		80	20	do 20	531,2	159,4	371,8
		70	30	do 40	398,4	119,5	278,9
Sadje na prostem	16.000	85	15	-	2.777,6	1.111,0	1.666,6
		80	20	do 15	2.361,0	944,4	1.416,6
		70	30	do 30	1.944,3	777,7	1.166,6
Sadje pod mrežo	16.000	85	15	-	520,8	208,3	312,5
		80	20	do 15	442,7	177,1	265,6
		70	30	do 30	364,6	145,8	218,8

*ZV – zavarovalna vsota, DPZP – premija s popustom in davkom.

Primeri dodatnih zavarovanj (izraženo v premiji za upravičenca v evrih/ha):

1. Doplačilo za dodatno zavarovanje koruze za zrnje pred nevarnostjo viharja (za izbiro jamstva v višini 65 % od ZV ali več) – od 10,0 do 17,8 evra/ha.
2. Doplačilo za dodatno zavarovanje grozdja pred nevarnostjo spomladanskega mraza (za izbiro jamstva v višini 65 % od ZV ali več) – od 74,60 do 116,2 evra/ha.
3. Doplačilo za dodatno zavarovanje sadja pred nevarnostjo spomladanskega mraza (za izbiro jamstva v višini 65 % od ZV ali več) – od 427,95 do 625,00 evrov/ha.

Primer 2: Temeljno zavarovanje 1 ha za različne kulture (regija Y)							
Kultura	ZV po uredbi (eur/ha)	Izbrana višina jamstva (% od ZV)	Soudeležba (odbitna franšiza v % od ZV)	Popust (%)	Skupna višina premije - z DPZP* (eur/ha)	Sofinanciran del premije (eur/ha)	Premija za upravičenca (eur/ha)
pšenica	1.050	85	15	-	57,0	11,4	45,6
		80	20	do 15	48,5	9,7	38,8
		70	30	do 30	39,9	8,0	31,9
Koruza (zrnje)	1.365	85	15	-	74,0	14,8	59,2
		80	20	do 15	62,9	12,6	50,3
		70	30	do 30	51,8	10,4	41,4
Grozdje	5.100	85	15	-	996,0	298,8	697,2
		80	20	do 20	796,8	239,0	557,8
		70	30	do 40	597,6	179,3	418,3
Sadje na prostem	16.000	85	15	-	3.819,2	1.527,7	2.291,5
		80	20	do 15	3.246,3	1.298,5	1.947,8
		70	30	do 30	2.673,4	1.069,4	1.604,0
Sadje pod mrežo	16.000	85	15	-	868,0	347,2	520,8
		80	20	do 15	737,8	295,1	442,7
		70	30	do 30	607,6	243,0	364,6
Hmelj	8.500	85	15	-	968,4	290,5	677,9
		80	20	do 25	726,3	217,9	508,4
		70	30	do 50	484,2	145,3	338,9

Primeri dodatnih zavarovanj (izraženo v premiji za upravičenca v evrih/ha):

1. Doplačilo za dodatno zavarovanje koruze za zrnje pred nevarnostjo viharja (za izbiro jamstva v višini 65 % od ZV ali več) – od 18,62 do 29,6 evra/ha.
2. Doplačilo za dodatno zavarovanje grozdja pred nevarnostjo spomladanskega mraza (za izbiro jamstva v višini 65 % od ZV ali več) – od 148,83 do 232,4 evra/ha.
3. Doplačilo za dodatno zavarovanje sadja pred nevarnostjo spomladanskega mraza (za izbiro jamstva v višini 65 % od ZV ali več) – od 627,94 do 885,4 evra/ha.
4. Doplačilo za dodatno zavarovanje hmelja pred nevarnostjo viharja (za izbiro jamstva v višini 65 % od ZV ali več) – od 126,35 do 226,00 evrov/ha.

Prikaz vpliva izbire višine jamstva na dajatev zavarovalnice glede na višino škode:

Primeri	Izbrana višina jamstva (% od ZV)	Škoda na pridelku (%)	Dajatev zavarovalnice (% od ZV)
Primer 1	85	40	25
Primer 2	85	100	85
Primer 3	85	10	0
Primer 4	80	50	30
Primer 5	70	50	20
Primer 6	70	100	70
Primer 7	70	20	0
Primer 8*	100	100	100
Primer 9*	100	5	5
Primer 10**	95	100	95

* Velja za zavarovanje sadja pod protitočno mrežo, kjer je bilo z odkupom soudeležbe (odbitne franšize) izbrano jamstvo v višini 100% od ZV.

** Velja za zavarovanje pridelka pri določenih zavarovalnih produktih, kjer je bilo z odkupom soudeležbe (odbitne franšize) izbrano jamstvo v višini 95% od ZV.

zavarovalnih vsot in zniževanje soudeležbe pri škodi (z doplačili za odkup odbitnih franšiz), so komercialne narave in niso predmet sofinanciranja. To pomeni, da vsa morebitna odstopanja v zavarovalnih pogodbah zavarovanec poravnava v celoti sam.

• dodatna zavarovanja gospodarskih živali (zavarovanja stroškov zdravljenja, izguba plovu ob in po porodu, izpad proizvodnje mleka,...).

Tovrstna ponudba na zavarovalnem trgu že obstaja, vendar ni predmet sofinanciranja, tako da

Ostala zavarovanja, ki so na trgu in niso predmet sofinanciranja:

- dodatno zavarovanje pred nevarnostjo suše,
- zavarovanje protitočne konstrukcije, mreže in sadnih dreves (toča, vihar, teža snega),
- nezgodna zavarovanja gospodarskih živali,

zavarovalno premijo v teh primerih zavarovanec poravnava v celoti sam.

Kam po nasvet?

Dodatne informacije o sofinanciranju zavarovalnih premij lahko dobite pri kmetijskih svetovalcih na najbližjem od kmetijsko gozdarskih zavodov, ki de-

lujejo pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS) ter na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS.

Vse potrebne informacije v zvezi s ponudbami zavarovalnic in sklenitvijo zavarovalne pogodbe dobite pri zavarovalnih zastopnikih zavarovalnic, ki ponujajo zavarovanje kmetijske pridelave.

Pomen nekaterih pogosto uporabljenih izrazov

- **Odbitna franšiza** (soudeležba zavarovanca pri škodi). To je pogodbeno določen znesek, ki ga pri poravnavi škode zavarovalnica v vsakem primeru odbije oziroma jo bo zavarovanec v primeru škodnega dogodka kril sam. Ta delež, imenovan tudi franšiza, samopridržaj ali lastna udeležba, se lahko določi v odstotku od zavarovalne vsote, v odstotku od nastale škode ali v absolutnem znesku (evrih).

• **Paketno zavarovanje:** zavarovanje vsaj dveh različnih nevarnosti pri isti zavarovalnici.

• **Premija** (zavarovalna premija) je denarni znesek, ki ga zavarovalec (tisti, ki plača, in ne nujno tisti, ki je zavarovan) plača zavarovalnici na podlagi zavarovalne pogodbe za določeno vrsto zavarovanja. To je plačilo za zavarovanje.

• **Premijska stopnja:** razmerje med premijo in prevzeto obveznostjo zavarovalnice, preračunano na enoto obveznosti. Najpogosteje se izraža v odstotkih ali promilih od zavarovalne vsote.

• **Premijski cenik:** cenik za sklepanje zavarovanj, ki v odvisnosti od vrste zavarovanja vsebuje cene zavarovanja ali premijske stopnje.

• **Respiro rok:** rok v katerem se pravice in obveznosti iz zavarovalne pogodbe podaljšajo.

• **Zavarovalec:** oseba, ki sklepa zavarovalno pogodbo.

• **Zavarovanec:** oseba, katere kmetijska proizvodnja je zavarovana (zavarovalec in zavarovanec sta ista oseba, razen pri zavarovanju na tuj račun).

• **Zavarovalna pogodba** je pogodba, s katero se zavarovalec zavezuje, da bo zavarovalnici plačal zavarovalno premijo ali prispevek, zavarovalnica pa se zavezuje, da bo, če se zgodi dogodek, ki pomeni zavarovalni primer, izplačala zavarovalnino ali odškodnino ali storila kaj drugega.

• **Zavarovalna polica** je listina s podatki o sklenjeni zavarovalni pogodbi.

• **Zavarovalna vrednost:** vrednost zgradbe, stvari, kmetijskih kultur ki so zavarovane (lahko je dejanska vrednost, lahko pa tudi nova vrednost).

• **Zavarovalna vsota** je vsota, ki jo ob sklenitvi zavarovanja določi zavarovalec in od nje plačuje zavarovalno premijo. To je dogovorjen de-

narni znesek, ki predstavlja zgornjo mejo obveznosti zavarovalnice, če nastane zavarovalni primer. To je najvišji možni znesek zavarovalnine ali odškodnine, ki jo zavarovalnica lahko izplača po posameznem zavarovalnem primeru.

• **Zavarovalnina:** znesek, ki ga zavarovalnica po zavarovalni pogodbi plača zavarovancu.

• **Zavarovalni pogoji:** pravila, po katerih se sklenejo zavarovanja in določajo pravice in obveznosti oseb, ki sodelujejo v zavarovanju. Običajno jih pripravi zavarovalnica vnaprej v obliki formularja.

• **Zavarovalni primer:** nastanek škode na zavarovani kmetijski kulturi oziroma pridelku zaradi ene izmed zavarovanih nevarnosti.

• **Zavarovalno jamstvo:** obveznost, ki jo po zavarovalni pogodbi prevzema zavarovalnica.

RASTLINJAKI PO MERI

Profiplast, d. o. o.
Zavrhi nad Dobrno 16, 3204 Dobrna
T: 03 781 80 33, www.profiplast.si

rastlinjak 2x3 m
rastlinjak 3x4 m
244 eur

• drsna vrata
• bočna okna
(možno jih jedodati na vsak rastlinjak)

Za naročilo in informacije pokličite ali pišite na e-naslov:
profiplast@profiplast.si

031 675 639

Dostava po pošti 30,5 EUR.

Rastlinjak je primeren za celoletno gojenje vrtnin; od zgodnjepomladnih, poletni za paradiznik, do jesensko-zimskih setev. Izdelamo ga po vaši meri in pošljemo po pošti. Menja se le folija na 5 do 8 let.

Samodejno odpiralo strešnega okna – priporočamo za vsak rastlinjak.

Pridružite se nam in predstavite svojo ponudbo na spletni strani

<http://www.kupujmodomace.si>

Objave vaših ponudb so brezplačne!

Usposabljanje, svetovanje in izobraževanje

Izobraževanja za mlade kmete, ki morajo izpolniti razvojne cilje, določene v razpisni vlogi

Jožica Vodopivec Rozman, KGZS
jozica.vodopivec-rozman@kgzs.si

Vsak upravičenec, ki je v okviru podukrepa »6.1. Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014-2020« izbral razvojni cilj usposabljanje, svetovanje in izobraževanje (M01.1 – Prenos znanj in dejavnosti informiranja, ki je pri točkovanju razpisa prinašal eno točko, se mora za ta namen (za doseg cilja) udeležiti usposabljanja. Podatek o načrtovanju tega cilja najdete v vlogi pod točko RAZVOJNI CILJI: 10.1 Vključitev v podukrepe M01.1 Podpora za dejavnosti poklicnega usposabljanja in pridobivanja spretnosti.

Zato vas vabimo, da se udeležite usposabljanja za namen izpolnjevanja razvojnih ciljev podukrepa. Usposabljanje bo potekalo v naslednjih terminih in lokacijah:

- 18. 4. –21. 4. 2017; **Prostori KGZS, Gospodinjstva 6, Ljubljana**
- 3. 5.–8. 5. 2017; **Zadružni dom Hmezad KZ Petrovče, Petrovče 1**
- 8. 5.–11. 5. 2017; **Kulturno turistično podjetniški center Pesnica, Pesnica pri Mariboru 41**

Prosimo, da se odločite za obisk enega sklopa usposabljanja in na eni lokaciji.

Prijave za udeležbo na izobraževanjih sprejemamo na tel. številkah 04 280 46 24 in 04 280 46 15 ter po elektronski pošti na naslovu zavod@kr.kgzs.si. Rok za prijavo je 10. april 2017. Pridržujemo si pravico, da v primeru premajhnega zanimanja udeležencev za posamezno lokacijo izobraževanje na tej lokaciji odpovemo in udeležence preusmerimo na drugo lokacijo.

Na usposabljanje obvezno prinesite številko KMG-MID in osebni dokument, ker bo vaša udeležba na tem usposabljanju zabeležena v elektronsko evidenco izobraževanja kmetijskih gospodarstev. Po zaključku usposabljanja boste pozvani k izpolnitvi ankete glede izvedenega usposabljanja. Izpolnitev ankete je pogoj, na podlagi katerega vam bo izdano potrdilo o udeležbi in priznana udeležba na usposabljanju.

Program usposabljanja za upravičence, ki so v okviru

podukrepa Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 izbrali razvojni cilj Usposabljanje, svetovanje in izobraževanje:

1. dan (od 9. do 14.55 ure)

- **Značilnosti kmetijskih gospodarstev** / Tomaž Cör
- **Osnove upravljanja kmetijskih gospodarstev** / Tomaž Cör
- **Pomen stroškov in prihodkov na kmetiji** / Ana Demšar – Benedičič
- **Kalkulacije** / Ana Demšar – Benedičič
- **Predstavitve in uporaba Kataloga kalkulacij** / Ana Demšar – Benedičič
- **Poslovni načrt za mlade prevzemnike** / Ana Demšar – Benedičič
- **Zadružništvo, Zadruga, Upravljanje zadrug** / Franci Avsec

2. dan (od 9. do 14.10 ure)

- **Analiza poslovanja kmetij-**

skega gospodarstva – obdavčenje na kmetiji / Ana Demšar – Benedičič

- **Vodenje knjigovodstva na kmetiji** / Ana Demšar – Benedičič
- **Storitveno povezovanje: neposredna prodaja na domu, skupno gospodarjenje v gozdu** / Olga Voglauer
- **Zadruga in interesne skupnosti-niše** / Olga Voglauer
- **Socialne in oskrbovalne storitve** / Olga Voglauer

3. dan (od 9. do 14.10 ure)

- **Od ideje do projekta** / Tomaž Cör
- **Izdelava poslovnega načrta in ekonomski kazalniki** / Ana Demšar – Benedičič
- **Analiza trga in trženje** / Tomaž Cör

4. dan (od 9. do 14.10 ure)

- **Predstavitve delovanja oblik povezovanja v javnem interesu: predstavitev raznih formalnih in neformalnih oblik povezovanja v kmetijstvu in storitvah /**

Miša Pušenjak

- **Predstavitve delovanja oblik povezovanja v javnem interesu: predstavitev raznih formalnih in neformalnih oblik povezovanja v kmetijstvu in storitvah / Zlatka Kobal Gutman**
- **Neformalne oblike povezovanja v kmetijstvu: tržnice, povezovanje za namene trženja / Miša Pušenjak**
- **Neformalne oblike povezovanja v kmetijstvu: tržnice, povezovanje za namene trženja, OP-ji / Zlatka Kobal Gutman**
- **Storitveno povezovanje: vinarska zadruga, storitveno povezovanje v vinogradništvu, sadjarstvu in drugih panogah / Zlatka Kobal Gutman in Miša Pušenjak**
- **Interesne in ekonomske osnove povezovanja pri SK, Društvo lastnikov gozdov / Marjan Dolensek**

Podrobnejši program najdete na spletni strani www.kgzs.si.

Brezplačna davčna blagajna Finančne uprave RS

Od začetka leta je uporabnikom na voljo tudi mobilna aplikacija miniBlagajna, ki omogoča izdajanje gotovinskih računov

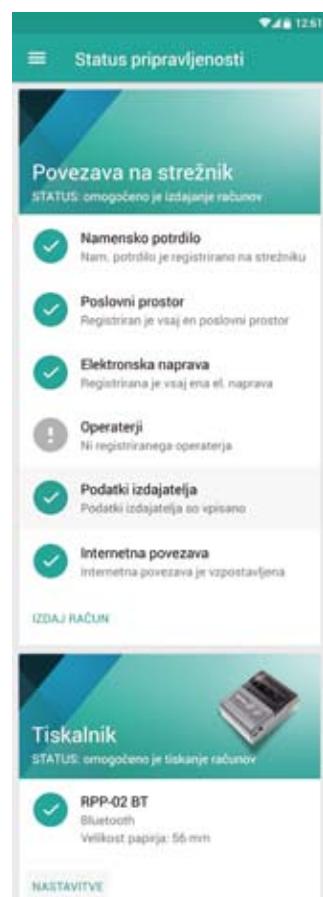
Robert Peklaj, KGZS
robert.peklaj@kgzs.si

Podjetniki, podjetja in kmečka gospodinjstva, ki so dolžna izdajati račune po DDV zakonodaji, od leta 2016 dalje za izdajanje računov, ki so plačani v gotovini, potrebujejo davčno blagajno. Do konca leta 2017 je še mogoče izdajati račune iz vezane knjige računov (VKR), ki pa se morajo naknadno potrditi na Finančni upravi RS.

Doslej je račune preko davčne blagajne potrdilo 55.023 različnih ponudnikov blaga in storitev. Med ponudniki davčnih blagajn je tudi Finančna uprava RS, ki je razvila brezplačno aplikacijo. Že dobro leto dni je mogoče uporabljati spletno aplikacijo miniBlagajna na računalnikih, od konca leta 2016 dalje pa mobilno verzijo te aplikacije tudi na mobilnih telefonih in tablicah.

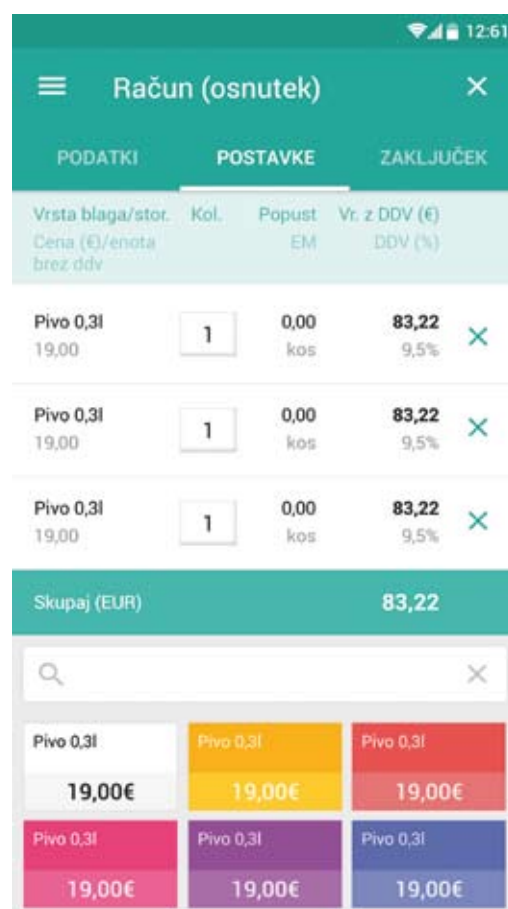
miniBlagajna za namizne in prenosne računalnike

Brezplačna spletna aplikacija miniBlagajna je namenjena izdaji gotovinskih računov in poročanju VKR. Objavljena je na spletni strani <https://miniblagajna.fu.gov.si/>, uporablja pa jo lahko katerikoli zavezanec, ki mora davčno potrjevati račune. Preko miniBlagajne je možno potrjevati neomejeno število računov. Je pa od vsakega posameznega ponudnika blaga ali storitev odvisno, ali mu bo pri poslovanju koristnejša mi-

niBlagajna ali davčna blagajna, ki jo bo kupil na trgu.

Za izdajanje računov z uporabo miniBlagajne bodo morali zavezanci zagotoviti le interne-

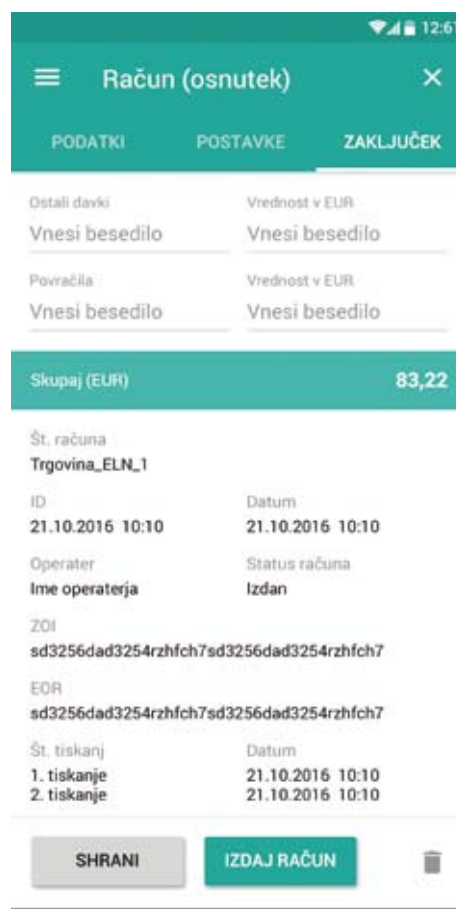

tno povezavo s Finančno upravo RS in elektronsko napravo (računalnik ter tiskalnik), ki bo to omogočala. Ker tudi v tem primeru veljajo vsa pravila in obveznosti glede uporabe elektronske naprave za izdajo računov, bodo zavezanci morali pridobiti namensko digitalno potrdilo (ki je brezplačno), sporočiti FURS-u podatke o poslovnih prostorih in izpolnjevati vse druge obveznosti, ki izhajajo iz določb zakona.

Doslej je miniBlagajno uporabilo že 19.529 različnih uporabnikov, ki dnevno v povprečju potrdijo približno 8.000 računov. Skupno je bilo prek miniBlagajne potrjenih že 3,3 milijona računov, kar dokazuje, da je Finančna uprava RS z brezplačno rešitvijo marsikateremu zavezancu prihranila stroške za uvedbo blagajne, hkrati pa mu omogočila enostavno in transparentno blagajniško poslovanje.

miniBlagajna za Android pametne telefone in tablice

Konec preteklega leta je Finančna uprava RS izdajateljem računov ponudila še mobilno aplikacijo miniBlagajna,

ki omogoča izdajanje gotovinskih računov na POS tiskalnikih z uporabo Android tablice ali Android pametnega telefona. Za delovanje mobilne aplikacije je ključna stalna povezanost z internetom, saj v nasprotnem primeru aplikacija ne omogoča izdaje računov.

Aplikacijo je potrebno prenesti iz Trgovine Play. V iskalnik omenjene trgovine vpišite Finančna uprava Republike Slovenije ali miniBlagajna in aplikacijo naložite na mobilno Android napravo.

Ključne funkcionalnosti mobilne aplikacije so: izdaja davčno potrjenih gotovinskih računov; tiskanje računov; pregled vseh izdanih računov za poslovni subjekt; možnost prikaza izdanih računov za posameznega operaterja, blagajno ali poslovni prostor; izdaja računa fizični osebi ali davčnemu zavezancu; izdaja računa za predplačilo in računa s predplačilom; in še mnogo več.

Namensko digitalno potrdilo

Tako, kakor za vse davčne blagajne, je tudi pri uporabi aplikacije miniBlagajna potrebno imeti namensko digitalno potrdilo, saj je z njim elektronsko podpisan vsak izdan gotovinski račun.

Kakšen je sicer postopek pridobitve namenskega digitalnega potrdila?

1. Zavezanec oziroma njegov pooblaščenec prek portala eDavki vloži Zahtevek za pridobitev namenskega digitalnega potrdila za izvajanje postopka davčnega potrjevanja računov, ki se imenuje DPR-PridobitevDP.
2. Po vložitvi zahtevka zavezanec oziroma njegov pooblaščenec na osebni del portala eDavki prejme referenčno številko in geslo za prevzem namenskega certifikata in povezavo do spletnega mesta za prevzem potrdila.
3. Po kliku na povezavo za prevzem digitalnega potrdila lahko zavezanec ali njegov pooblaščenec prevzame namensko digitalno potrdilo v obliki »p12« datoteke.
4. Omenjeno potrdilo (»p12« datoteko) nato zavezanec ali pa ponudnik storitve davčne blagajne namesti v program davčne blagajne ali v aplikacijo miniBlagajna.

Podrobnejše informacije o aplikaciji miniBlagajna so objavljene na strani www.fu.gov.si.

Ovčja volna ni odpadek

Ovčja volna je živalski stranski proizvod, ki ga lahko koristno uporabimo v kmetijstvu in gradbeništvu

Alberta Zorko, KGZS
alberta.zorko@kgzs.si
Marija Srblin, SOVEN

Ovčja volna je skoraj negorljiva, uravnava temperaturo in je odlični toplotni izolator. Poleti varuje pred vročino, pozimi pa nas greje, zato je uporabna tako za mrzle kot vroče dni. Ovčja volna ne daje občutka vlažnosti in lepljivosti. Deluje proti potenju, ima masažni učinek na telo, pospešuje prekrvavitev v tkivih, blaži revmatske težave, blaži bolečine pri kroničnih obrabah vretenc in izboljšuje stanja po poškodbah. Ovčja volna vsebuje lanolin – ta pa odbija prah, pršico in vlago – torej naravno deluje proti tovrstnim alergijam. Zaradi svojih izolacijskih in protialergijskih lastnosti izboljšuje kakovost spanja, pomaga pri nespečnosti, glavobolu, migrenah in dosega splošno sprostitev.

Volnena vlakna vsebujejo maščobo lanolin, ki vpliva na toplotno izolativnost. Prav tako je vsebnost lanolina predvsem pomembna pri zaščiti pred zajedavci, saj ga ti ne marajo. Ovčjo volno lahko uporabimo tudi kot zastirkro, ki zmanjšuje izhlape-

vanje vode iz tal, preprečuje večjo zbitost tal, zmanjšuje njihovo vlažnost tal, preprečuje rast plevelov in zmanjšuje nihanje temperature tal.

Predpisana oddaja volne

V skladu z zakonodajo spada ovčja volna zdravim živali med živalske stranske proizvode kategorije 3. Imetniki živali, ki dobijo volno po striženju, so dolžni z volno ravnati v skladu z Uredbo (ES) št. 1069/2009. To pomeni, da morajo rejci ovac volno oddati zbiralcem volne ali obratom, ki so za ravnanje z volno odobreni ali registrirani pri Upravi za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR). Vsekakor se volne ne sme odlagati kot odpadek v sistem zbiranja komunalnih odpadkov.

Z uveljavitvijo nacionalnega predpisa imajo nosilci dejavnosti možnost izjem pri registraciji, kadar gre za namene neposredne dobave proizvodov

Volna ne sme biti mokra, embalariti jo moramo v zračno propustne vreče in skladiščiti v suhem prostoru.

na lokalni trg in kadar se na trg RS daje tudi neobdelana ovčja volna.

Nosilec dejavnosti lahko izvede vse postopke obdelave volne do končnega izdelka in prodaje na lokalnem trgu brez predhodne registracije dejavnosti pri UVHVVR, če gre za rokovanje z majhnimi količinami volne. Opredelitev majhnih količin je 20 kg tedensko oziroma največ 1 tona na leto. V praksi to pomeni, da lahko tudi uporabniki, ki so fizične osebe in npr. doma pletejo izdelke iz volne, filcajo in podobno, neobdelano volno nabavijo neposredno pri

rejcu ovac brez registracije take dejavnosti.

Prav tako lahko nosilci dejavnosti neobdelano ovčjo volno oddajo na trg na ozemlju RS, če se le-ta porabi kot zastirkra ali prekrita volna na zemljišču ter izolacijski material v gradbeništvu. Zaradi dobre toplotne izolativnosti sodi med dobra toplotna izolacijska gradiva.

Tudi v tem primeru se ne zahteva registracija uporabnika neobdelane volne. Ne glede na to, da prejemniki volne niso registrirani, pa mora kmetija oziroma obrat ali objekt izvor voditi evidence o prejemni-

kih in količini oddane volne in dlake.

Zanimanja za oddajo volne ni veliko

Podjetje SOVEN iz Selnice ob Dravi je registrirano za predelavo neoprane in oprane ovčje volne v skladu z zakonodajo s tega področja in temeljnimi evropskimi usmeritvami. Osnovni vhodni material (neoprano ovčjo volno) odkupijo pri rejcih na terenu ali pa rejci volno pripeljejo v odkup v podjetje v Selnico ob Dravi. Letno odkupijo vsaj 70 % pridelane vol-

ne, lahko pa bi jo še več, vendar se nekateri rejci ne želijo s tem ukvarjati. S prodajo volne rejci nekaj zaslužijo, na drugi strani pa preprečijo obremenjevanje okolja. Nekatere države po svetu podeljujejo za odkup volne koncesijo določenim odkupovalcem ali pa morajo rejci za oddano volno plačati enako kot za odvoz ostalih odpadkov. V Sloveniji je celotno breme na predelovalcih volne.

Več o uporabi volne lahko izveste na dnevih odprtih vrat s primeri dobre prakse, ki bodo od 20. do 22. aprila in od 19. do 21. oktobra 2017.

Ni vsaka volna dobra

Pravilna uporaba volne se prične že pri strižnji ovac. Rejci morajo poskrbeti, da izločijo resasto volno. Volna ne sme biti mokra, embalariti se mora v zračno propustne vreče in skladiščiti v suhem prostoru.

Ustrezno pripravljeno ovčjo volno lahko rejci oddajo zgoraj navedenemu podjetju v obdelavo. Prav tako je glede na navedena dejstva in možnosti odstopanja od zakonodajnih pravil tudi volno, ki ni dovolj kakovostna, moč koristno uporabiti. V ta namen želimo rejce vzpodbuditi, da dane možnosti s pridom izkoristijo.

— Z —

Optimum® AQUAmax®
HIBRIDNI
oreme
NE PREDSTAVLJA
TVEGANJA

Pioneer hibridi koruze so preizkušeni lokalno, v mreži 150 poskusov, zato so vodilni na trgu. Nova skupina Optimum® AQUAmax® hibridov zagotavlja našim kmetom stabilen in visok pridelek. Dokazana prednost.

PIONEER P9175 PIONEER P9241 PIONEER P9486 PIONEER P9903 PIONEER P9911 PIONEER P0216

<http://slovenia.pioneer.com>

Pioneer hibridi koruze za setev 2017

Rezultati poskusov v Sloveniji so pokazali in dokazali, da so hibridi skupine »Šampionov« najrodnejši v Sloveniji. Na več kot 150 poizkusih smo imeli izjemne pridelke s skupino hibridov Optimum® AQUAmax®, ki nudijo zanesljivo proizvodnjo v vseh vremenskih pogojih.

Šampioni Pioneer za setev 2017

P9074 FAO 300 pameten izbor v proizvodnji zrnja, za 15 % rodnejši od PR38A79	P9903 FAO 400 Optimum® AQUAmax® , izjemen v suši in moči; na 38 lokacijah več kot 16 ton suhega zrnja v letu 2016
P9241 FAO 350 Optimum® AQUAmax® najbolj razširjen hibrid v Sloveniji; na 31 lokacijah pridelek od 16 do 18 ton suhega zrnja.	P9911 FAO 410 Optimum® AQUAmax® šampion mleka; 11 % višji pridelek suhe snovi in 10 % višji pridelek mleka na ha v primerjavi z najboljšim silažnim hibridom
P9486 FAO 360 Optimum® AQUAmax® zmagovalec v suši in rekord v letu 2016: 21.073 kg/ha suhega zrna	P0216 FAO 430 Optimum® AQUAmax® top silaža in za bioplin
P9537 FAO 380 rekord leta 2016; povprečje na 95 lokacijah: 17.747 kg/ha suhega zrnja	

Elitni hibridi Pioneer

- P8567 FAO 300 stabilna ekonomika
- P9175 FAO 320 za peščena tla in Optimum® AQUAmax®
- P9721 FAO 390 vrhunska silaža
- PR31Y43 FAO 690 vrhunski hibrid za Primorsko
- PR38A79 FAO 330 dokazana stabilnost
- P9400 FAO 340 stabilnost in zanesljivost
- PR37N01 FAO 390 stabilnost in zanesljivost
- P1114 FAO 550 najboljši izbor za Primorsko

Pioneer kvaliteta

- PR39B29 FAO 180 najranejši
- PR38Y34 FAO 320 poltrdinka
- PR37F73 FAO 410 kvalitetna silaža
- PR39R20 FAO 290 za polento
- PR38A24 FAO 380 dolgoletna zanesljivost

V PONUDBI: Možnost naročila semena, dodatno tretiranega z Mesurolo, kot odvračalom za ptice in »Premium Seed Treatment«. Seme tretirano s FFS proti talnim škodljivcem in z odvračalom za ptice. Seme s to oznako je najvišje kakovosti.

Dodatno v ponudbi:

- Pioneer soja, sorta PR91M10
- BIO seme hibridov koruze P9074 in P9241

Kupite 8 vreč 25 MK in Pioneer brezrokavnik je vaš.

Količinski popust:
Ob nakupu 16 vreč in več dobite še poseben popust, in sicer 1,00 EUR za vsako vrečo.

Kako v klub in do bonitet: vprašajte v vaši trgovini ali na naši internet strani <http://slovenia.pioneer.com>, tel.: 02 521 36 20.

Prepoznajte tudi kmečke mlečne izdelke

Izdelki kmečkih sirarjev imajo svoj identifikacijski znak Izbrana kakovost s pripisom »kmečki«

Stane Levart, KGZS – Zavod Ptuj
stane.levart@kgz-ptuj.si

Že nekaj mesecev intenzivno poteka promocija (in ostale dejavnosti) sheme Izbrana kakovost. Projekt slovenskemu kmetu in predelovalni industriji prinaša dolgoročno dodano vrednost, prinaša tudi višjo kakovost izbire pri potrošniku. Mlečni sektor se je v tem pogledu izkazal za dobro organiziranega in ažurnega. Dobro vodenje pripravljalega sektorskega odbora za mleko in zavedanje, da smo »vsi na isti ladji«, je pripeljalo do sprejete specifikacije Izbrana kakovost, mleko in mlečni izdelki že v avgustu 2016. Omenjena specifikacija je izbor pogojev in obrazložitev, ki se morajo pri pridelovalcih mleka in v predelovalnem sektorju upoštevati, da se pridobi zaščiten znak Izbrana kakovost Slovenije.

Na tem mestu bi rad še posebej poudaril, da smo v pripravi sheme enakovredno sodelovali tudi predstavniki Združenja kmečkih sirarjev Slovenije. Leto zastopa svoje člane – kme-

te, predelovalce mleka iz vse Slovenije. Združenje je z veseljem in z dobro argumentacijo in v konstruktivnem duhu doseglo, da je sektorski odbor za mleko sprejel odločitev, da lahko kmečko sirarstvo v Sloveniji vstopa v shemo Izbrana kakovost s svojimi dodatnimi pogoji in ustrezno certificiranje teh pogojev se odraža s čisto svojim končnim znakom:

Znak s pripisom »kmečki« torej potrošnika opozarja, da gre za mlečni proizvod, ki ni bil pridelan in predelan v isti državi, ampak se je to zgodilo na sirarskih kmetijah v Sloveniji.

Kaj ta znak še pove o izdelku?

V sprejeti shemi je jasno opredeljeno, kaj mora takšen izdelek izpolnjevati. Osnovni pogoji, ki veljajo tudi za ostali mlečni sektor, so:

- kriterij o poreklu (pridelava in predelava v Sloveniji),
- kriterij o mikrobiološki

Znak s pripisom »kmečki« pomeni, da gre za mlečni proizvod, ki je bil pridelan in predelan na sirarskih kmetijah v Sloveniji.

- ustreznosti mleka,
- osnovni kriterij za predelavo (transport mleka od zbiralnice do predelovalnega obrata v manj kot 15 urah).

Za izdelke s pripisom »kmečki« smo dorekli še posebne, dodatne pogoje:

- Tradicionalna predelava mleka (siri so proizvedeni iz surovega mleka in fermentirani mlečni izdelki so narejeni iz nehomogeniziranega mleka.)
- Predelava mleka na kmetiji

(mleko za predelavo je iz lastne kmetije ali dokupljeno v premeru do 25 km.)

Mlečni izdelek, ki prihaja s slovenskih sirarskih kmetij, prinaša s sabo tradicionalno znanje predelave mleka in s tem tudi izrazitejšo paleto intenzivnejših okusov (sezonsko, nehomogenizirano mleko, surovo kravje, kozje oz. ovčje mleko). Mleko, ki vstopa v procese predelave na kmetijah, je karseda sveže, ne pozna postopka homogenizacije in, kadar to tehnološko ni po-

trebno, tudi ne pasterizacije.

Združenje kmečkih sirarjev Slovenije je v sodelovanju z inštitutom za certifikacijo in kontrolo KON-CERT iz Maribora in s pomočjo KGZ-Zavod Ptuj izvedlo skupinsko certificiranje vseh, ki so želeli (in izpolnjujejo pogoje) vstopiti v shemo **Izbrana kakovost Slovenije, s pripisom »kmečki«**. Notranjo kontrolo prijavljenih kmetij smo izpeljali s pomočjo specialistične službe za predelavo mleka na KGZ Ptuj, zunanjo kontrolo pa uspešno prestali v ja-

nuarju 2017, ko nam je Inštitut KON-CERT izdal skupinski certifikat. S ponosom in zadovoljno oznanjamo, da je certifikat na ta način pridobilo 47 kmetij iz vse Slovenije. Nekaj sirarskih kmetij je v to isto shemo vstopilo tudi individualno.

Naša super hrana

Ob raznih medijskih prispevkih in velikih plakatih, ki dobro obveščajo in trkajo na potrošnikovo zavest, v Združenju kmečkih sirarjev Slovenije pogrešamo oglaševanje znaka **Izbrana kakovost Slovenije s pripisom »kmečki«**. Izdelki kmečkih sirarjev se pojavljajo na trgovskih policah z znakom, ki je uradno certificiran, in prav je, da se javnost o tem čimbolj obvešča. Nenazadnje so potrošniki tisti, ki iščejo in kupujejo »našo super hrano«. In delček k tej »superiornosti« gotovo prispeva tudi kmečki sirarji s svojim izdelki.

Dobrote slovenskih kmetij Ptuj 2017

Že 28. dnevi Dobrote slovenskih kmetij bodo osrednji dogodek promocije slovenske hrane in slovenskega podežolja na Ptuj

Peter Pribožič, KGZS – Zavod Ptuj
peter.pribozic@kgz-ptuj.si

Soorganizatorji razstave smo Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Mestna občina Ptuj in nosilka projekta javna služba kmetijskega svetovanja pri KGZS - Zavodu Ptuj. Projekt Dobrote slovenskih kmetij je rezultat sedemindvajsetletnega sodelovanja celotne kmetijske svetovalne službe Slovenije, delujoče v okviru vseh območnih zavodov in Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije ob podpori mestne občine Ptuj in Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Pred samo razstavo, ki bo na ogled od 19. do 21. maja, organizatorji izvedemo obsežne priprave: razpis, zbiranje prijav, zbiranje vzorcev, ocenjevanje dobrot, razpošiljanje rezultatov in povratnih informacij ter postavitve same razstave in organizacija promocije Dobrot slovenskih kmetij.

Kot leta prej bo razstava na ogled v prostorih minoritskega samostana na Ptuj, prodaja dobrot pa bo na dvorišču minoritskega samostana, pred samostanom in na mestnih ulicah. V okviru razstave so predvidene

degustacije, predstavitev, izbran kulturni program, strokovni posveti, podelitve priznanj in druge prireditve.

Tudi letos je bil odziv slovenskih kmetij dober; več kot šeststo kmetij je v ocenjevanje prijavilo skupaj 1191 dobrot. Letos bo prvič v ocenjevanju čaj slovenskih kmetij. Najboljši izdel-

ki bodo nagrajeni z bronastim, srebrnim ali zlatim priznanjem, izdelki, ki bodo prejeli tretjič zapored zlati priznanje, pa bodo nagrajeni s prestižnim znakom kakovosti.

Program razstave bo oblikovan skupaj z osrednjo pokrajino, ki je letos Pomurje. Vse dni si bo na prireditvenem prostoru mo-

žno ogledati kulturni program, v dominikanskem samostanu pa bo potekal tudi Salon Sauvignon. Razstava v minoritskem samostanu bo na ogled od petka do nedelje od 9. do 18. ure.

Osemindvajseta državna razstava Dobrote slovenskih kmetij bo nadaljevanje strokovnega dela pri ocenjevanju in nagrajevanju dobrot slovenskih kmetij.

Program 28. prireditve Dobrote slovenskih kmetij Ptuj 2017

Petek, 19. maj 2017

- 9.00 Strokovni posvet o izbrani kakovosti slovenske hrane v Narodnem domu na Ptuj
 - 9.00–11.00 Dan šol in vrtcev s podelitvijo priznanj za likovna dela otrok iz vrtcev in osnovnih šol na temo Zrelo je žito
 - 10.00 Srečanje predstavnikov organizacije Agraslomak ob 5. obletnici ustanovitve na Mestni občini Ptuj
 - 12.00 Slovesno odprtje razstave Dobrote slovenskih kmetij
 - 9.00–18.00 Prodaja in promocija Dobrot in slovenske hrane na stojnicah in v šotoru in ogled razstave za obiskovalce
- Dan predstavitev osrednje pokrajine Pomurje v šotoru.

Sobota, 20. maj 2017

- 9.00–18.00 Ponudba Dobrot na stojnicah na dvorišču in v šotoru v času razstave in ogled razstave za obiskovalce
- 9.00–14.00 Predstavitev kmetijske tehnike in starodobnikov v starem mestnem jedru
- 10.00–13.00 Izvedba degustacij in predstavitev s predavanjem o žganjih in bučnem olju
- 11.00 Folk Fest: nastop na centralnem odru v okviru razstave
- 13.00 Podelitve priznanj za nagrajene izdelke
- 11.00 Odprtje Salona Sauvignon v dominikanskem samostanu na Ptuj za strokovno javnost in ob 13. uri za širšo javnost, ponudba do 21. ure
- 16.00 Javna radijska oddaja Radia Ptuj med Ljudskimi pevci in godci Radia Ptuj

Nedelja, 21. maj 2017

- 9.00–18.00 Ponudba Dobrot na stojnicah na dvorišču in v šotoru v času razstave in ogled razstave za obiskovalce
- 10.00 Zahvalna maša
- 11.00 Nastop folklorne skupine iz Rogoznice
- 11.00 Podelitve priznanj za nagrajene izdelke
- 16.00 Predizbor Ptujkega festivala narodne zabavne glasbe v sodelovanju z Radiem Ptuj

Praznični dan razstave s sodelovanjem Pomurja v kulturnem programu.

Okrepimo lokalno pridelavo z zrnatimi stročnicami

V prihodnje bi morali imeti več njiv z zrnatimi stročnicami za prehrano ljudi

doc. dr. Darja Kocjan Ačko in Anamarija Ačko,
Biotehniška fakulteta Ljubljana
darja.kocjan.acko@bf.uni-lj.si

Grah, bob, volčji bob, soja, fižol, vinja, leča, čičerika in arašid spadajo v skupino devetih najpomembnejših zrnatih stročnic sveta. Njihov pridelek je v glavnem suho zrnje, bogato z beljakovinami (20 do 30 %, zrnje soje, arašida in volčjege boba pa jih vsebuje še več), ki imajo za človeški organizem ugodno sestavo aminokislin. Nekateri – grah, fižol, bob in vinja – so čislane tudi kot vitaminsko bogata zelenjava v obliki nezrelega stročja in mladega zrnja, zrnje vinje (fižol mungo) pa tudi za kalčke. Ker so vse zrnate stročnice iz botanične dru-

žine metuljnice (Fabaceae), bogatijo tla z dušikom, zato imajo pomembno vlogo pri ohranjanju in izboljševanju rodovitnosti tal.

Najprej bob, nato fižol

V naših krajih sta bila v preteklosti razširjena grah in bob, v toplejših zgodovinskih obdobjih sta uspevali tudi leča in čičerika. Pridelava in prehrana naših prednikov je tradicionalno povezovala žita in zrnate stročnice. Pomen boba v življenju naših kmečkih prednikov opisujeta pregovora »Boba se najej in gora se te bo bala« in

»Bob čez gozd, močnik do praga«, spomin nanj pa je ostal živ v reku »Recimo bobu bob!«, ki ga še vedno uporabljamo.

Od 17. stoletja dalje, ko se je pojavil fižol, pa je ta postal steber prehrane naših prednikov. Ponekod so ohranjene lokalne sorte (ptujski maslenec, ribničan), z izjemo zrnja visokega fižola sivčka, maslenca in češnjeveca pa jih skoraj ni v prodaji. Podobno kot drugje v Evropi je druga polovica 20. stoletja s specializacijo in intenzifikacijo kmetijstva izrinila zrnate stročnice s slovenskih njiv. Domače potrebe po soji pokrije uvoz sojinjih tropin in drugih beljakovinskih krmil za uporabo v živiloreji, police trgovin so dobro založene s tujimi sojinimi izdelki (vlaknate beljakovine in fermentirani mlečni izdelki) za prehrano ljudi. Uvoz poceni suhega zrnja fižola in mladega svežega in konzerviranega gra-

ha bi lahko nadomestili z domačo pridelavo. Uporaba stročnic v vsakdanji prehrani se je precej zmanjšala. Na krožnikih so jih zamenjale beljakovine živalskega izvora. Prepogosto so del večine dnevnih obrokov, kar je za človeški organizem pri njihovem zaužitju s hrano daleč od optimalnega energijskega razmerja med beljakovinami, maščobami in ogljikovimi hidrati (13 : 25 : 62). Preveč zaužitih beljakovin dobimo z živila živalskega izvora, pri tem pa ne pomislimo, da meso ne vsebuje prehranskih vlaknin in da je lahko tudi na videz pusto meso bogato s skritimi maščobami.

Za zdravo črevesje

Prehranske doktrine se spreminjajo in številni nutricionisti opozarjajo na krivično zastavljenost zrnatih stročnic v prehrani. Še posebej koristni so njihovi ogljikovi hidrati s precejšnjim deležem prehranskih vlaknin, ki pri prehrani s stročnicami zmanjšujejo tveganje za nastanek sladkorne bolezni, srčno-žilnih boleznih in boleznih prebavil. Netopne vlaknine v zrnju stročnic, še posebej pa v semenski lupini (celuloza, hemiceluloza, lignin), delujejo kot krtača v prebavilih, topne (pektini, rastlinske gume) pa naredijo mehko blato, prispevajo k redni prebavi, izločanju strupov iz organizma in zato ohranjajo zdravo črevesje. Zaradi vlaknin, ki jih bakterije v črevesju ne morejo prebaviti, stročnice napenjajo, zato je pomembno, da jih znamo pravilno pripraviti. Z namakanjem in izbiro zrn s tanjšo semensko lupino lahko to težavo precej ublažimo. Tisti, ki stročnic ne uživajo, a bi jih radi začeli, naj se nanje privajajo postopoma.

Spodbujati povpraševanje po lokalni hrani

S spodbujanjem trajnostnega razvoja kmetijstva, zdravega prehranjevanja in lokalne pridelave beljakovin z domačih njiv in greč bi moralo biti v prihodnje več njiv z zrnatimi stročnicami za prehrano ljudi. Povpraševanje po lokalno pridelani hrani je edina priložnost

Država bi morala zagotoviti sredstva za pridelavo beljakovinskih rastlin, recimo soje.

Soja kot pomemben alternativni vir beljakovin v prehrani živali

Pridelava poljščin in prehrana živali sta med seboj tesno povezani. Osnova vsakega krmnega obroka je kakovostna doma pridelana krma, pri kateri pa v večini primerov najprej pomislimo na koruzo kot beljakovinsko komponento in travinje, čeprav imamo v Sloveniji primerne pridelovalne razmere tudi za pridelavo druge beljakovinske krme. Soja lahko krmimo rejnim živalim kot suho toplotno neobdelano zrnje, sveže silirano ali suho zelinje, ki je lahko v mešanici s koruzo, toplotno obdelano suho zrnje in stranske proizvode pri pridelavi olja. Sojino zrnje odlikuje visoka vsebnost surovih beljakovin in surove maščobe. Visokokakovostne beljakovine so vir arginina, lizina, zmeren vir metionina in cisteina ter dober vir triptofana in glicina. V soji se nahajata tudi vitamina B in D. Veliko težavo pri izkoriščanju surovega zrnja za prehrano domačih živali predstavlja prisotnost tripsin-inhibitorja, ki zavira rast pri živalih, prebavo beljakovin in zmanjšuje prebavljivost aminokislin, ki pa se inaktivira, če se zrnje soje toplotno obdelata. Pri toplotni obdelavi – praženju se antinutritivne snovi inaktivirajo oziroma se razgradijo v neškodljive. S tem se omogoči normalno delovanje prebavnega encima tripsina, ki ga izloča trebušna slinavka. Veliko pozornosti je potrebno nameniti tudi pravilni in časovno omejeni tolotni obdelavi, saj visoka temperatura zmanjša izkoristljivost lizina in arginina, s tem pa se zmanjša vrednost beljakovin. V svetovnem merilu se najbolj uporabljajo sojine tropine, ki imajo veliko vsebnost beljakovin in energije ter dobro aminokislinsko sestavo. Glede na razpoložljive podatke v Sloveniji še vedno pridelujemo le malo soje. Poleg tega je v letu 2017 prišlo tudi do sprememb pri proizvodni vezanih podporah. Slovenija je v letih 2015 in 2016 preseгла referenčni okvir za pridelavo beljakovinskih rastlin, zato se je z letom 2017 ta podpora ukinila. Glede na dejstva, da alternativno beljakovinsko krmo, kot je npr. soja, pridelujemo v manjšem obsegu in da v EU skoraj 70 % beljakovinske krme za živali uvozimo, menimo, da bi država morala zagotoviti sredstva za namen pridelave beljakovinskih rastlin tudi v prihodnje.

Alberta Zorko, KGZS

samooskrbnega kmetijstva, kateremu je usmerjena tudi triletna državna kampanja »Naša super hrana«. Tržna ponudba domačega zrnja stročnic je mo-

žnost za odprtje novih delovnih mest na področju pridelave poljščin in vrtnin ter predelave živil rastlinskega in živalskega izvora.

Kar sejemo, to žanjemo – nadaljujemo s setvijo sončnic

Projekt »Kar sejemo, to žanjemo«, ki je bil v zadnjih letih namenjen spodbujanju sejanja medovite ajde, bomo letos nadgradili s setvijo sončnic. Sončnice, ki jih pogosto vidimo kot okras vrtov, sejemo tudi kot kulturne rastline, ki jih lahko v celoti izkoristimo, saj uporabimo vse dele rastline. Primerne so za izboljšanje sestave tal in za zeleno gnojenje, listi se uporabljajo za krmo za živino. Semena sončnic uporabljamo za pridobivanje olja ali kot dodatek jedem. So tudi bogata paša za čebele in ostale opraševalce, semena sončnic pa so primerna tudi za uživanje, lahko rečemo, da so sončnice kot rastlina pomembna hrana za čebele, ljudi in živali. Sončnice uspevajo na dobro pognojnih tleh. S svojo sončno rumeno barvo ustvarjajo čudovit videz krajine, ki nas navdaja s toplino, veseljem, življenjsko energijo.

S sodelovanjem in povezovanjem partnerjev smo v preteklih letih združili prizadevanja za povečanje posejanosti ajde pa tudi prepoznavnosti in uporabe ajde v prehrani. Po podatkih Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja se je v zadnjih šestih letih posejanost ajde v hektarjih povečala za več kot osemkrat (2011 – 527 ha, 2016 – 4.438 ha).

Primer dobre prakse in sodelovanja bomo letos nadgradili s setvijo sončnic. Zopet smo k sodelovanju povabili partnerje projekta »Kar sejemo, to žanjemo«, ki so svoje sodelovanje potrdili. Pridružile so se kmetijske šole, ki bodo sejale sončnice: Biotehniški center Naklo, Grm, center biotehnike in turizma Novo mesto, Biotehniška šola Rakičan, Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje, Šolski center Šentjur in Biotehniška šola Ptuj. Poleg sodelujočih šol projekt podpirajo še: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Semena Ljubljana d. o. o., Izobraževalni center Piramida Maribor in Biotehniška fakulteta.

Pred vrati je tudi akcija Čebelarke zveze Slovenije, v okviru katere bodo na osnovnih šolah in vrtcih po Sloveniji sadili lipe in sejali sončnice. To je projekt, ki je nastal v dogovoru z Zavodom za gozdove Slovenije in Semena Ljubljana d.o.o.

Vabimo tudi kmete, da se pridružijo pobudi Čebelarke zveze Slovenije in s setvijo sončnic naredijo pomemben korak k povečanju pridelka sončnic kot vira dodatnega pridelka in dodatnega dohodka in s tem prispevajo k ohranjanju narave in čebel. Na Čebelarke zvezi Slovenije pa si bomo z drugimi partnerji prizadevali za večji odkup sončnic.

Projekt bomo podprli tudi s promocijskimi aktivnostmi. Tehnološka navodila za setev sončnic bodo pripravile strokovne službe Kmetijske gozdarske zbornice Slovenije.

Nataša Klemenčič Štrukelj, ČZS

Delavska hranilnica

KMETOVALCI, NE ZAMUDITE IZJEMNE PONUDBE!

Delavska hranilnica je poskrbela za vas z:

- brezplačnim vodenjem osebne računa 12 mesecev,
- brezplačnim elektronskim bančništvom,
- brezplačno MasterCard kartico prvo leto brez nadomestila,
- brezplačnimi dvigi na bankomatih v Sloveniji in monetarni EU,
- dolgoročnimi krediti do 30 let s 50 % nižjimi stroški odobritve:
 - razvoj osnovne dejavnosti in pospeševanje programov samooskrbe,
 - nakup semen, gnojil, zaščitnih sredstev,
 - razvoj govedoreje, prašičereje, piščančereje, perutninarstva, drobnice in divjadi,
 - nakup pitancev in molznic,
 - razvoj vinogradništva, sadjarstva, oljkarstva in zelenjadarstva,
 - investiranje v obnovljive vire energije,
 - investiranje v energetsko prenovo gospodarskih in stanovanjskih objektov,
 - nakup zemljišč in urejanje le teh,
 - obnova in novogradnje gospodarskih in stanovanjskih objektov,
 - nakup vseh vrst kmetijske mehanizacije,
 - odprava posledic poplave, suše, toče, pozebe, viharjev, plazov.

UGODNI KREDITI	OBRETNOSTNA MERA
do 2 let	6M euribor + 2,00 %
do 3 let	6M euribor + 2,20 %
do 4 let	6M euribor + 2,40 %
do 5 let	6M euribor + 2,60 %
do 10 let	6M euribor + 2,80 %
do 20 let	6M euribor + 3,00 %
do 30 let	6M euribor + 3,30 %
50% nižji stroški odobritve kredita	

E-mail: info@delavska-hranilnica.si
Spletni naslov: www.delavska-hranilnica.si

Spoštovani gostje, tako pa mi praznujemo ...

Na Šentilju je konec marca potekala letna skupščina ZTKS s predstavitvijo kataloga turističnih kmetij

Tatjana Vrbošek, KGZS
tatjana.vrbosek@kgzs.si

V sklopu letošnje letne skupščine članov Združenja turističnih kmetij Slovenije (ZTKS) so potekala predavanja o možnostih boljšega izkoriščanja kulturne dediščine in medijska predstavitev prenovljenega kataloga turističnih kmetij. »Marsikateri gost se pojavi na naših vratih s katalogom v roki, prav tako je nepogrešljiv za promocijo na sejnih v tujini,« je povedal predsednik ZTKS Venčeslav Tušar o katalogu, v katerem je predstavljenih 134 kmetij v šestih jezikih. Izšel je v nakladi 50.000 izvodov in bil pripravljen v sodelovanju Združenja turističnih kmetij Slovenije in Slovenske turistične organizacije ter finančno podprt tudi s strani Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Prepoznaven turistični cilj

Po besedah ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana naj bi bilo v Sloveniji trenutno 948 turističnih kmetij. Poudarja, da je Slovenija bogata z naravnimi,

krajinskimi in tradicionalnimi posebnostmi ter ima dobro ohranjeno naravo in okolje. Te posebnosti ponujajo kmetijam priložnost za proizvode višje kakovosti, kar je treba v čim večji meri izkoristiti.

Dobro sodelovanje

Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Cvetko Zupančič je izrazil občudovanje do turističnih kmetij: »Gre za dejavnost, ki omogoča širitev v različne smeri, od direktne prodaje in turizma, do številnih drugih dejavnosti na kmetiji. Po drugi strani zahteva čelga človeka, kar ni preprosto. Ko se ukvarjaš s kmetijsko dejavnostjo, si sam svoj in na nek način delaš, kar hočeš. Če se greš turizem, pa nisi več sam svoj, si zavezan gostu.« Izpostavil je, da se zbornica trudi zastopati interese kmetov ter se zavzema za različne pravice v želji, da se kmetijam olajša delo in doseže ustrezno veljavo. »Država je v zadnjih letih veliko sredstev namenila promociji kmetijstva. Pomembno je, da smo pri tem enotni. Če nas ljudje ne

poznajo, če ne vedo, kaj in kako se prideluje, je naš trud zaman. Konkurenca je ves čas prisotna in zato je pomembno, da se znamo pogovoriti in uskladiti med seboj,« je zaključil Zupančič.

Inovativni produkti

Turistične kmetije igrajo pomembno vlogo pri uresničevanju usmeritve Slovenije v zeleni in trajnostni turizem, saj turistom ponujajo nemnožični, zdrav, aktivni oddih, tesno povezan z naravo. Tako predstavljajo eno od ključnih konkurenčnih prednosti naše dežele in njene turistične ponudbe, meni predstavnica STO Livija Kovač Kostantinovič. Turistične kmetije predstavljajo približno odstotek vseh prihodov in prenočitev v Sloveniji. Okoli 70 odstotkov gostov je Slovencev, ostalo so tuji gostje.

Zgodbe in hišne jedi

Da je smiselno v promocijske namene izkoristiti kulturno dediščino, poudarja etnolog prof. dr. Janez Bogataj. Turistične kmetije se tiste, ki imajo razvito primarno kmetijsko dejavnost in sekundarno turistično. Kmetje se morajo zavedati, da gostje na kmetijo pridejo z namenom doživeti nekaj drugačnega. Skozi hrano želijo spoznati družino in način podeželskega življenja. Trendi v kulinariki in gastronomiji se vrtijo okoli domače, lokalne in regional-

Turistične kmetije so na skupščini pripravile tudi prigrizek in druge domače dobrote.

ne hrane. Pri tem svetuje, da se namesto domače uporablja izraz hišne jedi. In hišne jedi naj bodo glavne na jedilniku turističnih kmetij: »Dajte gostom nekaj hišnega, lokalnega, regionalnega bogastva. Jemo zato, da živimo, vendar ne živimo le zato, da bi jedli, gostje cenijo zgodbe o

jedeh! In zgodbe o jedeh najdemo v vsaki družini.« Bogataj svetuje, da se gostu ne postreže vsega in se ga vključi v smislu, da si klobaso na leseni deski nareže sam in podobno. Ljudje vedno bolj iščejo stare, avtohtone, že pozabljene jedi, ki so preproste, kot na

primer enolončnice ali ftralje. Opozoril je še na pomanjkanje vzgoje državljske zavesti. Tudi na turističnih kmetijah je treba znati gostom povedati, kadar imamo državni praznik: »Spoštovani gostje, tako pa mi praznujemo ...«.

Krasen dan, ljudje zadovoljni

S Podeželjem v mestu, ki tradicionalno poteka v soboto pred cvetno nedeljo na Pogačarjevem trgu v Ljubljani, se je pričela dvanajsta sezona dogodkov, ki zblížujejo mesto s podeželjem in še marsikaj drugega. Dogodki se z leti spreminjajo in prilagajajo željam ponudnikov in obiskovalcev. Podeželje v mestu zblížuje vse tiste, ki se želijo prehranjevati lokalno in sezonsko, s tistimi, ki tovrstno hrano pridelujejo. Tudi letos je velikonočno dobrodošlico kmetijam izrekel ljubljanski stolni župnik in prošt Jože Lap: »Velika noč je krona praznikom, naj nam bo lepo in bodimo veseli ter srečni ljudje. Vesela aleluja naj odmeva v naših in vaših srcih. Bog vas živi in srečno!«

Na stojnicah in med stojnicami je bilo živahno. Pestra ponudba mesnin, krušnih izdelkov, vin, sokov in zelenjave ter ostale ponudbe pridelkov in izdelkov 50 kmetij z območja celotne Slovenije je navdušila obiskovalce, prodaja pa razstavljalce. »Dan je bil prekrasen, ljudje zadovoljni, veliko razstavljalcev, obiskovalcev, sonca. Dogajalo se je,« smejoče pove Liljana Pšajd z ekološke kmetije Črni dragulj. Tokrat se je predstavljala s ponudbo ročno tkanih preprog in prikazom njihove izdelave. Preproge sicer niso »za pojest«, je pa nekoč menda veljalo, da pred veliko nočjo počistiš stanovanje in kupiš novo preprogo. Na kmetiji se sicer ukvarjajo s pridelavo in predelavo aronije, žal pa lani pridelka zaradi toče niso imeli. Za popestritev dogajanja so na Podeželju v mestu potekale poučne delavnice tkanja, izdelave butaric in pastirskih piščali. Zvoke podeželja je tokrat ustvarjala skupina ljudskih pevcev in godcev Stari prijatelji s Kicarja. Seveda je bila glavna pozornost namenjena sodelujočim kmetijam in njihovi imenitni ponudbi.

Vabljeni, da se pridružite naslednjim dogodkom Podeželje v mestu: 22. aprila in 13. maja v Ljubljani ter 6. maja v Kopru. Več najdete na spletni strani www.kgzs.si in FB strani Kmetijstvo je zakon!

Tatjana Vrbošek

PODEŽELJE V MESTU

DEŽELNA BANKA SLOVENIJE

PONUDBA ZA KMETOVALCE

- UGODNE GOTOVINSKE IN NAMENSKE KREDITE
- UGODNE SEZONSKE KREDITE
- KREDIT ZA VZREJO ŽIVALI
- PAKET MLADI PREVZEMNIK

UNIVERZALNA PONUDBA DEŽELNE BANKE SLOVENIJE

- DBS OSEBNI RAČUNI • KREDITI • LIMITI • MOBILNA BANKA mDBS • PLAČILNE KARTICE
- VARČEVANJA • PREDPLAČNIŠKA KARTICA • ELEKTRONSKA BANKA DBS net
- VSE BANČNE STORITVE ZA KMETOVALCE, PODJETJA IN SAMOSTOJNE PODJETNIKE TER DRUŠTVA
- UGODNO PLAČEVANJE POLOŽNIC

DBS Leasing

Nudimo vam finančni leasing:

- ✓ novih in rabljenih traktorjev
- ✓ novih in rabljenih osebnih in gospodarskih vozil
- ✓ kmetijske in gozdarske mehanizacije

www.dbs-leasing.si
tel. 01/23 00 500

Želimo Vam vesele velikonočne praznike!

PRIPRAVLJENI NA VSE

T5 in T6

ELECTRO COMMAND™

T4LP

ZADNJI MODEL IZ ZALOGE

ZA BREZSKRIBNO DELO NA STRMIH POBOČJIH IN DOSTOPE V NIZKE OBJEKTE

ITRO

ITRO, d.o.o., PE Štore • Tel. (03) 780 57 12 (14, 15) • www.newholland.si

NEW HOLLAND AGRICULTURE

NASVETI ZA POLJE, VRT IN ČEBELE

Skrivnosti narave in kmetovanja

Marija Thun (1922-2012) je v svoji znanstvenoraziskovalni delovni vni kmetice in čebelarke skupaj z možem in kasneje s sinom dognala veliko, kar nam bo v prihodnji kmetijski pridelavi in prirerji prišlo prav. Da bomo lažje razumeli skrivnosti narave in kmetovanja, lahko dnevno beremo in uporabljamo *Setveni priročnik 2017, koledar za poljedelce, vrtničarje in čebelarje Marije Thun*.

Kar iz zvezdnega neba vpliva na Zemljo, ni vsak dan enako in se ne pokriva na datum v letu iz leta v leto.

Če razmišljamo o tem, da Luna vpliva na rastlinsko rast, bomo najprej pomislili na polno Luno in mlaj. Ta, tako imenovani sinodični ritem Lune ali t. i. osvetljenost Lune, za delo z rastlinami nima posebnega pomena, je v šestdesetih letih poskusov in raziskovanj ugotovila gospa Marija Thun. Za rast rastlin so pomembni Lunini loki.

Pri Luninih lokih govorimo o padanju Luninih lokov in o dviganju Luninih lokov. Padanje Luninih lokov je čas za presajanje rastlin, dviganje Luninih lokov je čas za obiranje plodov. Vsak mesec se ta ritem ponavlja. Padanje Luninih Lokov je obdobje, ko se Luna premika od ozvezdja Dvojčkov, mimo Raka, Leva, Device, Tehtnice, Škorpiona do Strelca. Dviganje Luninih lokov je čas, ko se Luna premika od ozvezdja Strelca, Kozoroga, Vodnarja, Rib, Ovna, Bika do Dvojčkov. Pri dvigovanju Luninih lokov vlečejo sokovi v rastlini v zgornje dele, pri padanju Luninih lokov vlečejo sokovi v korenine. To je podobno letnemu ritmu delovanja Sonca, ki se izpred ozvezdja Strelca za božič dviguje v času zime in pomladi pred istimi ozvezdji in izvabi enoletne rastline iz zimskega spanja v življenje, do Janeza Krstnika. V času za presajanje potiska Luna sokove rastline v korenine. Dela nekaj podobnega kot Sonce v času poletja in jeseni, ko se vegetativna rast enoletnih rastlin končuje in se življenje iz cvetov, listov in stebel umika v seme ali korenino rastline.

Opravila na njivah, v trajnih nasadih in vrtovih v času od aprila do junija

- Za setev kulturnih rastlin izbiramo tiste dneve, ko bo spodbuda iz zvezdnega neba taka, da bo krepila zdravje rastline in spodbudila močno oblikovanje tistega dela rastline, ki nam služi kot hrana ali krma (korenina, cvet, list, plod). Držimo se navodil iz Setvenega priročnika Marije Thun. Korenovke sejemo na dan za korenino, listnate rastline sejemo na dan za list, plodovke sejemo na dan za plod in cvetnice sejemo dan za cvet. Presajamo, okopavamo in obiramo na za rastline tipičen dan. Pomembno je, da presajamo v času za presajanje. S tem bodo rastline na novem rastišču hitreje nadaljevale z rastjo.
- Pri novih posevkih škropimo zemljo z zmešanim preparatom - gnoj iz roga. Rastline bodo naredile neprimerno več korenin, bolje bodo dosegle hranila in lažje bodo prenesle sušo.
- Da bi v bodoče rastlinam pomagali z zdravilnimi čaji in pripravili komposte, načrtujemo in nabiramo **regratove cvetove, baldrijanova socvetja, cvetove kamilic, pekoče koprive, rmanova socvetja in njivsko preslico**. V bližini poiščimo pecljati hrast ali dob za nabiranje hrastovega lubja.

Maja Klemen Cokan, KGZS – Zavod Celje
maja.klemencokan@ce.kgzs.si

NAGRADNA UGANKA

Začetnice besed dajo geslo. Geslo pošljite do 8. maja na naslov **Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA UGANKA**. Odgovor lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov **zelena.dezela@kgzs.si** s svojim imenom in naslovom.

Žepna državica v Pirenejih					
Bolezen na rastlinah					
Ime igralca Redforda					
Nekdanje rudarsko mesto na severnem Primorskem					
Tatica kokoši					

Predelovalec mesa					
Naduha					
Iz njega so izdelovali vence za vladarje, vojskovodje, pesnike in olimpijske zmagovalce					
1.500 metrov visoka planina v Bosni, jugozahodno od Sarajeva					

Ptica pevka z opečnato oranžnim grlom, obrazom in prsmi					
Sumljivo početje					
Prva črka grške abecede					
Izvršna oblast					
Turški predsednik					
Planota nad Vipavsko dolino					

Izmed pravih odgovorov bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Geslo prejšnje uganke je bilo **SHEME KAKOVOSTI**.

Izmed prispelih odgovorov smo izžrebali pet nagrajencev: Dragica Golob, Zg. Korena; Franc Kržišnik, Polhov Gradec; Vinko Koren, Kobarid; Marija Demšar, Železniki; Jožica Kukar, Semič. Čestitamo!

Evidenko

Računalniški program za enostavno in hitro elektronsko vodenje kmetijskih evidenc. Uporaben je za kmetije, ki v obdobju 2015 - 2020 uveljavljajo ukrepe KOPOP in/ali EK.

Na voljo je tudi preizkusna različica.

www.evidenko.si

OKUSNE JEDI GOSTOLJUBNIH LJUDI

Pirin kruh s čemaževim namazom

Pira je starodavna pšenica izjemnih lastnosti, ki godijo organizmu. Ni podvržena genskemu spreminjanju in je bogata z rudninami. Recept razkriva, kako pripraviti odlični pirin kruh, h kateremu se imenitno poda čemažev namaz.

Sestavine za kruh:

- 1/2 kg pirine moke
- 1/4 žličke soli
- 1/2 kocke kvasa
- voda po potrebi

Sestavine za čemažev namaz:

- 3 žlice skute (grobe, polnomastne)
- 1 žlica kisle smetane
- 1 žlica čemaževga pesta

V posodo presejemo moko, ob robu dodamo sol. Kvas nalomimo, dodamo vodo in žličko sladkorja ter na toplem vzhajamo 10 minut. Kvas zlijemo k moki in premesimo, da dobimo gladko testo. Po potrebi dodamo 1,5–2 dl mlačne vode.

Testo pokrijemo s kuhinjsko krpo in ga pustimo v posodi, da vzhaja 1 uro.

Ponovno ga premesimo in damo v podolgovat model, ki ga namažemo z oljem ali maslom. V modelu ga pustimo vzhajati še 20 minut. Pečemo 50 minut pri temperaturi 180 °C.

Skuto, kisló smetano in čemažev pesto damo v posodo in premešamo. Dobimo čemažev namaz, ki ga postrežemo s pirinim kruhom.

Dober tek!

Recept je iz knjižice *Okusne jedi gostoljubnih ljudi*, ki jo je v sklopu projekta *Brez predsodkov o kmetijstvu in SKP* izdala *Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije* in sofinancirala *Evropska komisija*. Jed so pripravili na domačiji *Pri Baronu* (www.pribaronu.si). Fotografija: Tomo Jeseničnik.

NAGRADNA KRIŽANKA

	AVTOR: GREGA RIHTAR	CENTER, SREDIŠČE	DVIG CEN, POVEČANJE	ZAČETEK GESLA KRIŽANKE	SPREM-LJVALEČ GRŠKEGA BOGA DIONIZA	DEL TRO-LEJBUSA	
	SESTOP Z GORE						
	GOVEDO Z VOTLIMI ROGOVI						
	GRŠKA MODRICA LJUBE-ZENSKA POEZIJE						
	SRBSKI SLIKAR (KONSTANTIN)						
	DROBEČ GOREČE SNOVI IGRALKA GARDNER						
TOČKA V NOČNEM LOKALU, MED KATERO SE NASTOPAJOČA PLESALKA POSTOTOMA SLAČI	ROPARKA	ANGLJSKI FILMSKI PRODUCENT (JOSEPH ARTHUR)	HRVAŠKI PISATELJ KOVAČIČ SOZVOČJE TONOV			KLEČANJE NA OBEH KOLENIH	OTROK
ODPRAVA NESOGLASIJ, POBO-TANJE				LETNA PLAČA ČLANOV VLADARSKE RODBINE	KEVIN DURANT		
TLAČANSKO DELO				NEKDANJI NORVEŠKI ALPSKI SMUČAR SKAARDAL	POHORSKI GRANIT		
FRANCOSKI IGRALEC (JEAN)				INDONEZJSKI DEL NOVE GVINEJE	PESNIK		
					URADNI PEČAT		
KONEC GESLA KRIŽANKE							
π		DESNI PRITOK SAVE V STRUGI TEKOČA VODA					
TRINITROTOLUEN			RASTLINA BLAGAJEV VOLČIN				
			NOBELIJ				
PRAVOSLAVNA SVETA PODOBA				NASELJE V ZGORNJI POLJANSKI DOLINI			
NAJVIŠJI PRAVNI PREDPIS				TRJE KRALJI V PERGAMONU			

Geslo križanke pošljite do 8. maja na naslov **Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA**.

Odgovor lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov **zelena.dezela@kgzs.si**, seveda s pripisom **NAGRADNA KRIŽANKA**.

Med pravih odgovorov bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade.

Med prispelimi odgovori smo izžrebali: Barbara Goličnik, Mozirje; Mojca Jošt, Podnart; Anton Poharnik, Muta; Slavko Jarkovič, Šentjernej; Tatjana Brejc, Brezovica pri Ljubljani. Čestitamo!

Pridelava jih veseli, birokracija pa duši

Predstavljamo uspešne kmetije: Kmetija Zupan v Prebačevem pri Kranju

Marjan Papež, KGZS
marjan.papez@kgzs.si

Na kmetiji Zupan v Prebačevem pri Kranju se ukvarjajo s pridelavo krompirja, vrtnin, kisanjem zelja in repe ter pridelavo poljščin. Kmetija se nahaja le štiri kilometre od Kranja, zato ne čudi, da so že pred več kot sedemdesetimi leti pridelovali zelenjavo, ki so jo prodajali na kranjski tržnici. Tako sedaj že tretji rod na kmetiji nadaljuje in razvija zelenjadarsko-poljedelsko tradicijo.

Primož in Maja, ki se je primožila na gorenske ravnice s Prevalj, imata tri in pol leta starega Nika in leto in pol starega Marka. Ob izdatni pomoči staršev, Ane in Štefana, upravljata 17 hektarjev njiv ter 8 hektarjev gozda. V delovnih konicah priskočijo na pomoč sestre Primoža in Maje z družinami ter Majini starši. Ob spravi zelja pa dodatno pomoč dobijo v okviru medosedske pomoči. Primožu in Maji v času šolanja kmetijstvo ni bilo v ospredju. Maja je magistrirala iz menedžmenta v javni upravi, iz menedžmenta je diplomiral tudi Primož. Vendar sta svojo priložnost in prihodnost prepoznala v kmetovanju. Primož je pred dvema letoma in pol pustil službo, lani avgusta pa tudi Maja.

»Tukajšnja zemlja nudi odlične pogoje ne le za pridelavo krompirja, ampak tudi listnate zelenjave. Stabilno pridelavo nam omogoča namakalni sistem na večini površin, daljši čas skla-

diščenja pridelkov pa sodobna hladilnica,« pravi Primož.

Na skoraj sedmih hektarjih pridelujejo pestro paleto sort krompirja. Poleg tega bo letos dva hektarja in pol zelja, na hektarju bosta rasla solata in radič. Sadike vzgajajo sami. Za ta namen imajo 250 m² velik rastlinjak. Na preostalih površinah zaradi kolobarjenja pridelujejo žita, stročnice ter koruzo.

»Za prodajo na tržnici nas je na kmetiji premalo«

Kmetijske pridelke dobavljajo na okrog 35 naslovov, med njimi so restavracije, šole in vrt-

Vse sadike vzgajajo v domačem 250 kvadratnih metrov velikem rastlinjaku. Letos bodo posadili med drugim 80.000 sadik zelja.

ci na območju od Kranja do Ljubljane, dobro sodelujejo z drugama Cerklje na Gorenjskem

in Dobrunje. Večje količine dostavijo z lastnimi vozili, del pridelkov pa prodajo na domu.

S prodajo na tržnici se ne ukvarjajo: »Za neposredno prodajo nas je na kmetiji premalo. In če bi želeli prodajati na tržnici, bi morali povečati nabor zelenjave. Pri nas smo se odločili za ožjo paleto pridelkov, saj je tako manj stroškov. Kakovost in okoljsko vzdržnost zagotavljamo z integriranim načinom pridelave, vključeni smo tudi v kmetijsko okoljsko podnebne ukrepe (KOPOP),« pove gospodar Primož.

Pravila ukrepov SKP dostikrat nelogična in po nepotrebem zbirokratizirana

Primož je izpostavil npr. problem v zvezi z obvezo glede pokritosti površin pri neposrednih (proizvodno vezanih) plačilih za zelenjavo, ki se mora

Maja se je iz Prevalj preko hribov v ozadju primožila na gorensko ravnico.

ki; roki, v katerih mora agencija odgovoriti, pa predolgi,« naniza Primož nekaj 'birokratskih' in dodaja: »Za leto 2016 smo morali vračati del proizvodno vezanih plačil za zelenjadnice. Žal je taka praksa, da če storim napako, plačam kazen, če Agencija stori napako, pa spet jaz plačam kazen.

To pa še ni vse. Razpisi za dobavo hrane v javne zavode so premalo prožni, da bi kmetje lahko prišli zraven. Lani je bil razpis za dobavo hrane v bližnjo osnovno šolo objavljen konec marca, rok za oddajo vloge je bil začetek maja, odgovor pa smo prejeli novembra. Pa še spremembe v davčni zakonodaji: izstavljene gotovinske račune je treba hraniti deset let, čeprav se preko

blagajne na davčni upravi tako ali tako shranjujejo.«

Sodelovanje s kmetijsko svetovalno službo je zgledno

In sodelovanje z Javno službo kmetijskega svetovanja? »Odlično, sploh pri pripravi dokumentacije za razpise. Žal pa so sedaj, ko bi najbolj potreboval praktične nasvete, svetovalci priklenjeni v pisarne, da izpolnjujejo zbirne vloge. Skratka, čas za izvedbo kampanje je za kmete zelo neugoden.

Pa tudi svetovati npr. o zatiranju plevelov v solati ali zatiranju strun je težko, saj pri nas ni na voljo učinkovitih sredstev. Krompir je strunast, uvožen pa

ne, saj so uporabili sredstva, ki so tam dovoljena. Zato je težko biti konkurenčen pridelovalcem v Italiji ali Španiji, kjer jih lahko uporabljajo. Veliko lažje bi bilo, če bi med državami EU veljalo vzajemno priznavanje sredstev za varstvo rastlin.

Sicer pa dobro sodelujemo tudi v panožnem krožku za zelenjadarstvo, ki ga vodita naš terenski svetovalca Robert Golc, ki je hkrati tudi specialist za zelenjadarstvo na kranjskem zavodu, in Ana Ogorelec iz KGZS – Zavoda Ljubljana. To je res koristna oblika sodelovanja in povezovanja med kmeti in bi jo priporočil vsakemu kmetu,« zaključuje Primož.

»V zadnjem času se srečujemo s škodo po srnjadi. Včasih so pogrizle srčke pri radiču, sedaj se lotijo tudi solate. Tako je škoda neposredno na pridelkih pa tudi posredno. Koprna, ki sicer zdrži tri leta, bo uporabna samo dve leti. Dodatno škodo povzročajo še vrane, ki po sajenju izruvajo sadike, v poletju in jeseni pa ključajo zeljnate glave.«

Poleg krompirja na kmetiji pridelujejo še solato in radič, glavni ohrov, kitajsko, rdeče in belo glavno zelje. Slednjega kisajo, kakor tudi repo.

Foto: Tomo Jesentnik

www.kupujmodomace.si

KUPUJMO DOMAČE!
KGZS

Spletna ponudba pridelkov in izdelkov slovenskih kmetij